

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової
палати від 27.09.2017 № 19-3

ЗВІТ **про результати аудиту ефективності використання коштів** **державного бюджету Національним агентством з питань** **запобігання корупції**

Київ 2017

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	3
ВСТУП.....	5
1. АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ, ЯКА РЕГЛАМЕНТУЄ ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ.....	6
2. ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ НАПРЯМІВ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ЗА БЮДЖЕТНОЮ ПРОГРАМОЮ “КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ” ВИЗНАЧЕНИМ ЗАВДАННЯМ.....	10
3. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ І ПРОДУКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	12
3.1. Оцінка обґрунтованості планування та ефективності використання коштів державного бюджету на забезпечення діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції.....	19
3.2. Аналіз чисельності працівників Національного агентства з питань запобігання корупції та використання коштів державного бюджету на оплату праці	22
3.3. Оцінка використання коштів державного бюджету на інші поточні видатки	26
3.4. Оцінка стану внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.....	32
4. ОЦІНКА СТАНУ УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ФІНАНСУВАННЯ СТАТУТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ.....	33
ВИСНОВКИ.....	39
ПРОПОЗИЦІЇ.....	43
Додаток.....	46

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту: Конституція України (стаття 98); Закон України “Про Рахункову палату” (статті 1, 4 і 7); План роботи Рахункової палати на II півріччя 2017 року.

Мета аудиту: оцінка продуктивності, результативності та економності використання Національним агентством з питань запобігання корупції коштів державного бюджету, виділених у 2015–2016 роках за бюджетною програмою “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції”; оцінка законності та цільового використання коштів державного бюджету, виділених у 2016 році за бюджетною програмою “Фінансування статутної діяльності політичних партій”; оцінка законності, своєчасності і повноти управлінських рішень Національного агентства з питань запобігання корупції.

Предмет аудиту:

– кошти державного бюджету, що спрямовувалися у 2015–2016 роках на виконання бюджетних програм “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” (КПКВК 6331010) та “Фінансування статутної діяльності політичних партій” (КПКВК 6331020), їх рух;

– управлінські рішення Національного агентства з питань запобігання корупції щодо реалізації вказаних бюджетних програм;

– нормативно-правові, адміністративні, розпорядчі, інші акти та документи, які обґрунтовували доцільність виділення коштів державного бюджету та регламентували порядок їх використання на забезпечення діяльності центрального органу виконавчої влади та державне фінансування статутної діяльності політичних партій в Україні;

– документи бухгалтерського обліку, фінансова і бюджетна звітність та інші документи, пов’язані з використанням коштів за вказаними бюджетними програмами, звітність політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов’язання фінансового характеру.

Критерії, які використовувалися під час аудиту:

щодо оцінки продуктивності та результативності використання бюджетних коштів:

– обґрунтованість визначення мети бюджетної програми “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції”, завдань, спрямованих на її досягнення, та результативних показників, що використовуються для оцінки ефективності цієї бюджетної програми;

– досягнення розпорядником бюджетних коштів запланованих цілей щодо формування та реалізації державної антикорупційної політики, організації роботи із запобігання та виявлення корупції в державних органах та органах місцевого самоврядування, здійснення контролю та перевірки декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, розроблення проектів нормативно-правових актів з питань антикорупційної політики, методичного та консультативного забезпечення дотримання законодавства про конфлікт інтересів та з питань етичної поведінки;

– обґрунтованість визначення результативних показників, що характеризують виконання бюджетної програми “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції”, повнота досягнення розпорядником бюджетних коштів запланованих результативних показників цієї бюджетної програми;

– повнота і своєчасність виконання заходів, пов’язаних з формуванням та фінансуванням інформаційно-телекомунікаційної системи Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

– обґрунтованість визначення потреби та переліку обладнання для створення інформаційно-телекомунікаційної системи вказаного державного реєстру, забезпечення його функціонування;

щодо оцінки економності використання бюджетних коштів:

– досягнення розпорядником максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів;

– досягнення розпорядником запланованих результатів при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів;

щодо оцінки законності управлінських рішень:

– відповідність рішень Національного агентства з питань запобігання корупції та проведених фінансово-господарських операцій нормативно-правовим актам, що регламентують порядок одержання та використання бюджетних коштів на забезпечення діяльності агентства, виконання покладених на нього функцій щодо забезпечення формування та реалізації державної антикорупційної політики;

– дотримання вимог чинних нормативно-правових актів, які регламентують порядок виділення, розподілу та використання коштів державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій;

щодо оцінки цільового використання коштів державного бюджету:

– відповідність напрямів використання коштів державного бюджету на забезпечення діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції бюджетним призначенням, встановленим законом України про державний бюджет, напрямом використання бюджетних коштів, визначеним у паспортах бюджетної програми, та асигнуванням;

– відповідність напрямів використання коштів, виділених з державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій, напрямом використання бюджетних коштів, визначеним у паспорті бюджетної програми, та бюджетним асигнуванням.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту: часові – 2015–2016 роки, для порівняння – I півріччя 2017 року; географічні – м. Київ.

ВСТУП

Україна, ратифікувавши у 2006 році Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти корупції¹, взяла на себе міжнародні зобов'язання **розробити й здійснювати ефективну скоординовану політику протидії корупції**, яка відображатиме принципи правопорядку, належного управління державними справами й державним майном, чесності й непідкупності, прозорості й відповідальності. Положення цієї Конвенції передбачали утворення **органу, який здійснюватиме запобігання корупції**, у тому числі шляхом нагляду та координації реалізації антикорупційної політики, розширення та поширення знань з питань запобігання корупції.

Законом України від 16.09.2014 № 1678 була ратифікована **Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством** з атомної енергії і їхніми державами-членами, відповідно до якої сторони зобов'язалися співробітничати у боротьбі з кримінальною та незаконно організованою чи іншою діяльністю, а також з метою запобігання їй, зокрема, ефективно виконувати Конвенцію ООН проти корупції 2003 року та інші відповідні міжнародні документи.

У результаті змін, внесених до чинного законодавства України на виконання вищевказаних міжнародних угод, забезпечення формування та реалізації державної антикорупційної політики було покладено на **Національне агентство з питань запобігання корупції**, яке утворено постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 118. У 2015–2016 роках на забезпечення діяльності новоствореного агентства було **виділено з Державного бюджету України 204,7 млн гривень**.

З метою запобігання і протидії політичній корупції, підвищення прозорості та підзвітності діяльності політичних партій в Україні з липня 2016 року запроваджено **фінансування за рахунок коштів Державного бюджету України статутної діяльності політичних партій**. У 2016 році за окремою бюджетною програмою на такі цілі виділено **391 млн гривень**. Головним розпорядником цих коштів визначено Національне агентство з питань запобігання корупції.

Питання результативності, продуктивності та економності використання коштів державного бюджету на забезпечення діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції, а також законного та цільового використання коштів державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій в Україні і була предметом дослідження під час цього аудиту.

Аудит з даного питання проводиться Рахунковою палатою вперше.

---

¹ Закон України від 18.10.2006 № 251.

1. АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ, ЯКА РЕГЛАМЕНТУЄ ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Основні засади запобігання і протидії корупції в публічній і приватній сферах суспільних відносин, відшкодування завданої внаслідок вчинення корупційних правопорушень збитків, шкоди, поновлення порушених прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав чи інтересів юридичних осіб, інтересів держави до 26.04.2015 були визначені Законом України від 07.04.2011 № 3206 “Про засади запобігання і протидії корупції”².

У складі **суб’єктів, які здійснюють заходи щодо запобігання і протидії корупції**, цей Закон визначав низку державних органів, включаючи Верховну Раду України, Кабінет Міністрів України, органи державної влади, Національне антикорупційне бюро України³ тощо. Здійснення координації реалізації затвердженої Верховною Радою України антикорупційної стратегії при цьому покладалося на **спеціально уповноважений орган з питань антикорупційної політики**⁴.

Законом України від 14.10.2014 № 1699 затверджені Засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки, якими **розв’язання проблеми корупції визначено одним із пріоритетів для українського суспільства** на даному етапі розвитку держави. При цьому Національна антикорупційна стратегія на 2011–2015 роки⁵, яка діяла до 2014 року, була визнана такою, що так і не стала ефективним інструментом антикорупційної політики через **відсутність всупереч міжнародному досвіду чітких індикаторів стану та ефективності її виконання**. Створення в Україні системи прийняття рішень щодо антикорупційної політики потребувало передусім визначення на законодавчому рівні засад **організації та діяльності спеціально уповноваженого органу щодо запобігання корупції**.

Для підвищення доброчесності виборних посадових осіб Антикорупційна стратегія визначала вимогу щодо ухвалення законодавства з метою виконання рекомендацій Групи держав проти корупції (GRECO) в частині **встановлення обмежень і забезпечення прозорості та підзвітності фінансування політичних партій і виборчих кампаній**, зокрема, щодо запровадження прямого державного фінансування діяльності політичних партій як бюджетного фінансування їхньої статутної діяльності, визначення вимог щодо прозорості поточного фінансування партій, визначення змісту і форми річних звітів політичних партій, забезпечення належного обліку їхніх прибутків, витрат, боргів і активів, запровадження незалежного аудиту поточної та передвиборної звітності партій сертифікованими аудиторами, створення ефективного

² Із змінами та доповненнями, внесеними Законом України від 14.10.2014 № 1699.

³ З урахуванням змін, внесених Законом України від 14.10.2014 № 1698 “Про Національне антикорупційне бюро України”.

⁴ З урахуванням змін, внесених Законом України від 14.10.2014 № 1699 “Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки”.

⁵ Затверджена Указом Президента України від 21.10.2011 № 1001.

механізму моніторингу дотримання законодавства щодо фінансування політичних партій та виборчих кампаній, встановлення дієвих та пропорційних санкцій за порушення законодавства щодо політичних фінансів.

На початок 2015 року правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень визначалися Законом України від 14.10.2014 № 1700 “Про запобігання корупції”⁶, після прийняття та введення в дію якого з **26.04.2015 Закон України “Про засади запобігання і протидії корупції” втратив чинність** (крім положень щодо фінансового контролю, які втратили чинність з початком роботи системи подання та оприлюднення, відповідно до цього Закону, декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування).

Завдання із забезпечення формування та реалізації державної антикорупційної політики цей Закон покладав на Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) – центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом, відповідальний перед Верховною Радою України і підконтрольний їй та підзвітний Кабінету Міністрів України.

При цьому НАЗК визначалося колегіальним органом, до складу якого входить п’ять членів. **До повноважень Голови НАЗК віднесено**, серед іншого, організацію роботи агентства, скликання та проведення його засідань, прийняття в установленому порядку рішень про розподіл бюджетних коштів, розпорядником яких є НАЗК, затвердження штатного розпису та кошторису агентства. **Члени НАЗК здійснюють повноваження та координують роботу структурних підрозділів апарату агентства** відповідно до визначеного НАЗК розподілу функціональних обов’язків.

Здійснення організаційного, інформаційно-довідкового та іншого забезпечення діяльності агентства покладено на його апарат. При цьому частиною 2 статті 8 Закону передбачено, що **керівник апарату НАЗК та його заступники призначаються та звільняються Національним агентством**. Зазначене з 01.05.2016 не узгоджується з нормами частин 1 і 2 статті 91 Закону України від 10.12.2015 № 889 “Про державну службу”⁷, згідно з якими керівник апарату НАЗК повинен призначатися на посаду в порядку, визначеному законом, **за пропозицією Комісії з питань вищого корпусу державної служби за результатами конкурсного відбору**.

Довідково. Положення про апарат НАЗК затверджено рішенням НАЗК від 19.05.2016 № 1. Згідно з положенням, апарат НАЗК є **організаційно поєднаною сукупністю структурних підрозділів і посад, що забезпечує здійснення НАЗК повноважень, визначених Законом України “Про запобігання корупції” та іншими актами законодавства**.

Крім посади керівника апарату НАЗК, статтею 8 Закону України “Про запобігання корупції” **за рішенням агентства передбачено також і призначення на посади керівників територіальних органів НАЗК**, які, згідно з частиною 3 статті 8 цього Закону, можуть створюватися рішенням

⁶ Згідно з розділом XIII “Прикінцеві положення” Закон набрав чинності 26.10.2014 – з дня, наступного за днем його опублікування.

⁷ Набрал чинності з 01.05.2016.

Кабінету Міністрів України за поданням НАЗК. Водночас, згідно із статтею 10 цього ж Закону, працівники апарату НАЗК та його територіальних органів є державними службовцями (крім інших працівників, які виконують допоміжні функції), для зайняття вакантних посад якими статтею 22 Закону України від 10.12.2015 № 889 “Про державну службу” **передбачено проведення конкурсу** відповідно до Порядку проведення конкурсу на зайняття посад державної служби, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Статтею 11 Закону України “Про запобігання корупції” визначені **основні завдання НАЗК**, серед яких, зокрема, проведення аналізу стану запобігання та протидії корупції в Україні, діяльності державних органів, органів влади АР Крим та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії корупції, а також статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації стосовно ситуації щодо корупції; розроблення проектів Антикорупційної стратегії та державної програми з її виконання, здійснення моніторингу, координації та оцінки ефективності виконання цієї стратегії; формування та реалізація антикорупційної політики, розроблення проектів нормативно-правових актів з цих питань; забезпечення ведення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов’язані з корупцією правопорушення тощо.

Законом України від 08.10.2015 № 731 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання і протидії політичній корупції” до Закону України “Про запобігання корупції” внесені зміни, у результаті яких **повноваження НАЗК були суттєво розширені**. На НАЗК додатково покладено здійснення у порядку та в межах, визначених законом, державного контролю за дотриманням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, **законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності**, своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов’язання фінансового характеру, звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів на загальнодержавних та місцевих виборах, повнотою таких звітів, звіту зовнішнього незалежного фінансового аудиту діяльності партій, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей. Також на НАЗК покладено **затвердження розподілу коштів, виділених з державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій**, відповідно до закону.

Діяльність політичних партій в Україні регламентується Законом України від 05.04.2001 № 2365 “Про політичні партії в Україні”, який визначає поняття політичної партії, порядок утворення і реєстрації політичних партій та членства в них, права політичних партій тощо. Відповідно до Закону, **політична партія є зареєстрованим згідно із законом добровільним об’єднанням громадян** – прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що має своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, бере участь у виборах та інших політичних заходах.

Здійснення державного контролю за діяльністю політичних партій цей Закон початково покладав на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації (легалізації) об'єднань громадян, інших громадських формувань (за додержанням політичною партією вимог Конституції та законів України, а також статуту політичної партії), а також Центральну виборчу комісію та окружні виборчі комісії (за додержанням політичною партією порядку участі політичних партій у виборчому процесі).

Після прийняття Закону України від 08.10.2015 № 731 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання і протидії політичній корупції” Закон України “Про політичні партії в Україні” також зазнав суттєвих змін. У складі форм надання політичним партіям матеріальної та фінансової підтримки, крім внесків на підтримку партії, було передбачено також **державне фінансування статутної діяльності політичних партій** у порядку, встановленому цим та іншими законами України. Відповідно, Законом було розширено **перелік відомостей, які обов'язково повинен містити статут політичної партії**, зокрема, в частині порядку здійснення внутрішньопартійного політичного фінансового контролю (аудиту) за надходженнями і витратами політичної партії та її місцевих організацій, а також порядку залучення аудиторської фірми для проведення зовнішнього незалежного фінансового аудиту звітності про доходи, майно, витрати і фінансові зобов'язання політичної партії, її місцевих організацій.

При цьому, відповідно до Закону, **державне фінансування політичних партій здійснюється у двох формах**. По-перше, за рахунок коштів державного бюджету відшкодовуються витрати політичних партій, пов'язані з фінансуванням їхньої передвиборної агітації під час чергових та позачергових виборів народних депутатів України. По-друге, **фінансується статутна діяльність політичних партій**, не пов'язана з їхньою участю у виборах народних депутатів України, виборах Президента України і місцевих виборах, у тому числі оплата праці працівників статутних органів політичної партії, її місцевих організацій в порядку, передбаченому законодавством.

Здійснення державного контролю за законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, Законом покладено на Рахункову палату та НАЗК, яке також повинно забезпечувати державний контроль за додержанням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, передвиборної агітації, агітації з всеукраїнського та місцевого референдуму, законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів на загальнодержавних та місцевих виборах, повнотою таких звітів, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей.

Як центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України,

НАЗК утворено постановою Кабінету Міністрів України від **18.03.2015 № 118**. Упродовж 2015 року Кабінетом Міністрів України забезпечено проведення конкурсу з відбору кандидатів на посади членів НАЗК (розпорядження від 22.04.2015 № 387-р) відповідно до затвердженого положення та регламенту роботи конкурсної комісії (постанова від 25.03.2015 № 170), а також утворено міжвідомчу робочу групу з питань забезпечення функціонування НАЗК та затверджено перелік напрямів діяльності із започаткування його роботи. При цьому **конкретних дат завершення виконання відповідних напрямів встановлено не було** (постанова від 27.05.2015 № 376).

Рішенням НАЗК від 14.08.2016 № 1 “Про початок діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції” **початком діяльності агентства визначено 15 серпня 2016 року**.

Таким чином, існуюча нормативно-правова база, яка регламентує діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції, потребує врегулювання. Визначений Законом України “Про запобігання корупції” порядок призначення на посади керівника апарату НАЗК, його заступників та керівників структурних підрозділів Національного агентства не узгоджується з вимогами Закону України “Про державну службу”.

2. ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ НАПРЯМІВ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ЗА БЮДЖЕТНОЮ ПРОГРАМОЮ “КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ” ВИЗНАЧЕНИМ ЗАВДАННЯМ

Бюджетна програма “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” (КПКВК 6331010) була **вперше затверджена у Державному бюджеті України на 2015 рік**⁸ з обсягами бюджетних призначень у сумі 112,5 млн грн з наступним зменшенням їх у липні 2015 року до **109,3 млн гривень**. Водночас, як вже зазначалося, рішення про утворення НАЗК було прийнято Кабінетом Міністрів України у березні 2015 року, а **свою діяльність агентство офіційно розпочало у серпні 2016 року**.

Законом України “Про Державний бюджет України на 2016 рік”⁹ призначення НАЗК за КПКВК 6331010 затверджені в сумі **95,2 млн грн** (з них на оплату праці – 63,5 млн грн) з наступним збільшенням у травні 2016 року до **95,4 млн грн** (з них на оплату праці – 63,7 млн гривень). Призначень на видатки розвитку НАЗК не затверджувалося.

При цьому **не було дотримано визначеного Бюджетним кодексом України**¹⁰ порядку складання проекту Державного бюджету України на **2016 рік**. Бюджетного запиту за цією бюджетною програмою на 2016 рік НАЗК не складало, оскільки як юридична особа було зареєстровано у березні 2016 року. Тому всупереч вимогам статті 36 Бюджетного кодексу України Міністерство фінансів України **не здійснювало її аналізу на підставі поданих головним розпорядником даних на предмет обґрунтованості встановленої**

⁸ Затверджено Законом України від 28.12.2014 № 80.

⁹ Від 25.12.2015 № 928.

¹⁰ Затверджено Законом України від 08.07.2010 № 2456, із змінами та доповненнями.

мети, пріоритетності, а також ефективності використання коштів за цією бюджетною програмою.

Мета і завдання бюджетної програми “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” на 2016 рік встановлені лише в паспорті цієї програми, затвердженому спільним наказом НАЗК та Міністерства фінансів від 26.05.2016 № 9/507. При цьому **метою бюджетної програми** було визначено формування та реалізацію державної антикорупційної політики, а **завданнями, спрямованими на її досягнення**, – проведення антикорупційної політики; організацію роботи із запобігання та виявлення корупції в державних органах та органах місцевого самоврядування; забезпечення контролю та перевірки декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; розроблення проектів нормативно-правових актів з питань антикорупційної політики; методичне та консультативне забезпечення дотримання законодавства про конфлікт інтересів та з питань етичної поведінки.

У порушення Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536¹¹, стан виконання покладених на НАЗК основних завдань та функцій неповною мірою характеризувався визначеними паспортом **результативними показниками**. Зокрема, ефективність використання коштів за бюджетною програмою характеризувалася лише показниками кількості опрацьованої кореспонденції, звернень, заяв, запитів на публічну інформацію, скарг громадян з розрахунку на одного працівника, а також середньої вартості придбання однієї ліцензії програмного продукту.

При цьому **показники, які б давали змогу оцінити результативність і продуктивність діяльності НАЗК**, зокрема витрати коштів на заходи із запобігання та виявлення корупції, проведення спеціальних перевірок, здійснення моніторингу способу життя декларантів, досліджень стану корупції та корупційних ризиків тощо, **у паспорті бюджетної програми “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” відсутні**. Отже, критерії дотримання передбаченого статтею 7 Бюджетного кодексу України **принципу ефективності та результативності бюджетної системи** (досягнення розпорядником запланованих цілей при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів та досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів) **НАЗК у своїй діяльності не застосовує**.

Таким чином, визначений Бюджетним кодексом України порядок складання проекту Державного бюджету України на 2016 рік не дотримано. Міністерство фінансів України не здійснювало аналізу планового обсягу бюджетних призначень на керівництво та управління у сфері запобігання корупції на підставі наданих головним розпорядником даних щодо його відповідності меті, пріоритетності та ефективності використання бюджетних коштів. Визначені паспортом бюджетної програми “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” результативні показники ефективності є недосконалыми та не дають можливості оцінити результативність і продуктивність діяльності НАЗК.

---

¹¹ У редакції наказу Міністерства фінансів України від 15.06.2015 № 553.

3. ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ І ПРОДУКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ АГЕНТСТВОМ З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА КЕРІВНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Згідно з вимогами статті 22 Бюджетного кодексу України, НАЗК як головний розпорядник коштів державного бюджету повинно розробляти **плани своєї діяльності на плановий та наступні за плановим два бюджетні періоди**, організовувати та забезпечувати на підставі цих планів складання проектів кошторисів та бюджетних запитів з поданням їх Міністерству фінансів України.

План роботи НАЗК до кінця 2016 року був затверджений рішенням НАЗК від 07.10.2016 № 71 у зв'язку із затримкою початку діяльності агентства. План передбачав переважно заходи нормотворчої діяльності з розроблення проектів законів України, постанов Кабінету Міністрів України та власних нормативно-правових актів агентства. Зокрема, планувалося розробити **один законопроект** (щодо внесення змін до Закону України “Про очищення влади”), **дві постанови Кабінету Міністрів України** (з питань проведення спеціальних перевірок та щодо внесення змін до Антикорупційної стратегії на 2015–2017 роки), а також **19 нормативно-правових актів НАЗК** (щодо методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, порядку проведення НАЗК контролю та здійснення повної перевірки декларації осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, порядку здійснення моніторингу способу життя суб'єктів декларування, стратегічного плану розвитку НАЗК, вирішення питань, пов'язаних з початком створення та ведення агентством Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, вдосконалення програмного забезпечення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування тощо).

У частині інших заходів основної діяльності на 2016 рік було заплановано утворення міжвідомчої робочої групи з питань координації впровадження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні, а також започаткування пілотного дослідження рівня корупції відповідно до проекту Методики оцінки рівня корупції, який розроблявся за підтримки Координатора проектів ОБСЄ в Україні в рамках проекту міжнародної технічної допомоги “Підтримка діагностики, моніторингу та переслідування корупції в Україні”.

За даними інформації про виконання Плану роботи НАЗК до кінця 2016 року, затвердженої рішенням НАЗК від 26.01.2017 № 32, із **24 запланованих заходів упродовж 2016 року було виконано лише 7**. Зокрема, відповідними нормативно-правовими актами врегульовано питання проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, встановлено порядок надання Державною фіскальною службою України на запити НАЗК інформації

з Державного реєстру фізичних осіб – платників податків, порядок здійснення моніторингу способу життя особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та порядок проведення контролю і повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, затверджено методологію оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади тощо. **Решта із запланованих на 2016 рік заходів або залишилися невиконаними, або перебували у стані виконання.**

Зокрема, розроблення проекту змін до Закону України “Про очищення влади” **відкладено** до визначення Мін’юстом органу, що здійснюватиме перевірку достовірності відомостей щодо застосування передбачених цим Законом заборон. Після розгляду на засіданні НАЗК проекту рішення про забезпечення доступу до публічної інформації у НАЗК було визнано **недоцільність його затвердження**. Розроблений проект методичних рекомендацій щодо підготовки антикорупційних програм органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування **може бути затверджений** після завершення реєстрації Мін’юстом рішення НАЗК від 02.12.2016 № 126 “Про затвердження Методології оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади”. Розроблення стратегічного плану розвитку НАЗК **визнано недоцільним**, оскільки він має формуватися відповідно до антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації на строк дії цих актів, а у 2016 році діяла Антикорупційна стратегія на 2014–2017 роки.

Довідково. Методологія оцінювання корупційних ризиків у діяльності органів влади затверджена Міністерством юстиції України 28.12.2016 за № 1718/29848. Методичні рекомендації щодо підготовки антикорупційних програм органів влади затверджені рішенням НАЗК від 19.01.2017 № 31, Стратегія розвитку Національного агентства з питань запобігання корупції на 2017–2020 роки та планів з її реалізації – рішенням НАЗК від 22.06.2017 № 234.

Слід відзначити, що виконання НАЗК покладених завдань та функцій у 2016 році значно ускладнювалося передусім **неналежною організацією його діяльності внаслідок недотримання Кабінетом Міністрів України та Міністерством юстиції дат утворення та початку діяльності агентства**, які були встановлені вищевказаною Державною програмою щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки¹². При цьому своєю метою Антикорупційна стратегія визначала **створення ефективної загальнодержавної системи запобігання та протидії корупції** на основі засад формування та реалізації антикорупційної політики.

Відповідно до затверджених Державною програмою завдань, заплановані **заходи щодо початку роботи НАЗК повинні були завершитися до 01.01.2016** після надання агентству прямого доступу до інформаційних баз даних державних органів, органів влади АР Крим, органів місцевого самоврядування.

Однак своєчасно Кабінет Міністрів України лише затвердив у березні 2015 року Положення про конкурс з відбору кандидатів на посади членів НАЗК і регламент роботи конкурсної комісії¹³, прийняв нормативно-правовий акт

¹² Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 265.

¹³ Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 170.

щодо утворення НАЗК¹⁴ та у травні цього ж року затвердив склад комісії з відбору кандидатів на посади членів НАЗК¹⁵.

Водночас запланованого на травень-червень 2015 року проведення конкурсу з відбору кандидатів на посади членів НАЗК (відповідальний – Секретаріат Кабінету Міністрів України) та призначення кандидатів, відібраних конкурсною комісією на посади в НАЗК (відповідальний – Кабінет Міністрів України), **у встановлені строки не відбулося**. На посади членів НАЗК Скопич О. Д. та Корчак Н. М. були призначені у грудні 2015 року¹⁶, тобто **на півроку пізніше встановленого терміну**, а Радецького Р. С. призначено членом НАЗК у березні 2016 року¹⁷.

Своєчасно також не відбулося запланованого на травень-червень 2015 року затвердження Кабінетом Міністрів України граничної чисельності працівників апарату НАЗК, створення належних умов для забезпечення роботи агентства та прийняття акта щодо прирівняння посад державних службовців апарату НАЗК до відповідних категорій посад у Секретаріаті Кабінету Міністрів України. Гранична чисельність працівників НАЗК (311 осіб) затверджена у березні 2016 року¹⁸, тобто **на 9 місяців пізніше встановленого терміну**. Пропозиція НАЗК щодо передачі частини нежитлових приміщень будівлі на бульв. Дружби народів, 28, м. Київ, була підтримана у квітні 2016 року¹⁹, тобто **на 10 місяців пізніше**. Посади працівників НАЗК віднесені до відповідних категорій посад державних службовців також у березні 2016 року²⁰, а Громадська рада при НАЗК, яка, відповідно до Закону України “Про запобігання корупції”, повинна заслуховувати інформацію про діяльність, виконання планів і завдань НАЗК, а також затверджувати щорічні звіти про діяльність агентства, була утворена у квітні 2017 року²¹, тобто **через 19 місяців від встановленого Державною програмою терміну**.

Як наслідок, **не були своєчасно виконані усі передбачені Державною програмою заходи, відповідальним виконавцем яких визначалося безпосередньо НАЗК**. Зокрема, рішення НАЗК про початок його діяльності прийнято 14.08.2016 за № 1 – **на рік пізніше** запланованої на серпень 2015 року кінцевої дати оприлюднення на офіційному веб-сайті агентства повідомлення про початок його діяльності. **Не було виконано у 2016 році запланованих заходів** щодо затвердження комунікаційної стратегії НАЗК, підвищення ефективності роботи уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань

¹⁴ Постанова Кабінету Міністрів України від 18.03.2015 № 118.

¹⁵ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.06.2015 № 581-р.

¹⁶ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.12.2015 №№ 1283-р та 1284-р.

¹⁷ Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 № 159-р, замість Чумака В. В., який був призначений членом НАЗК розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.12.2015 № 1285-р, але не приступив до виконання обов'язків та у подальшому відмовився від їх виконання.

¹⁸ Відповідні зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 внесені постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 244.

¹⁹ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.04.2016 № 329-р.

²⁰ Постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 244.

²¹ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.04.2017 № 231-р.

запобігання та виявлення корупції, а також забезпечення ефективної реалізації Закону України “Про запобігання корупції”, в рамках яких, зокрема, передбачалося внесення змін до цього Закону та до інших законів з метою удосконалення їх положень або інших пропозицій щодо забезпечення ефективного застосування Закону.

Довідково. Методичні рекомендації щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції затверджені рішенням НАЗК від 13.07.2017 № 317.

Слід відзначити, що згідно із Засадами державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2014-2017 роки, затверджена Кабінетом Міністрів України з метою здійснення передбачених цією стратегією заходів **державна програма підлягає щорічному перегляду з урахуванням результатів реалізації визначених заходів, висновків та рекомендацій парламентських слухань щодо національного звіту про стан справ з корупцією.** Однак з часу затвердження постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 265 змін до **Антикорупційної стратегії не вносилося.**

Крім інформації про виконання Плану роботи НАЗК до кінця 2016 року, рішенням НАЗК від 26.01.2017 № 32 також затверджено **Звіт про діяльність НАЗК за 2016 рік** за основними функціональними напрямками його діяльності, а саме: антикорупційна політика; організація заходів із запобігання та виявлення корупції; моніторинг дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції, контроль та перевірка декларацій, моніторинг способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування; діяльність у сфері запобігання політичній корупції. **Повна редакція затвердженого Звіту розміщена на офіційному веб-сайті НАЗК: <https://nazk.gov.ua>.**

Зокрема, на виконання покладених на НАЗК завдань у частині **організації заходів із запобігання та виявлення корупції** у 2016 році було затверджено Перелік посад з високим та підвищеним рівнем корупційних ризиків²² та створено робочу групу щодо його періодичного перегляду. Також утворено міжвідомчу робочу групу щодо початку ведення НАЗК і припинення здійснення Мін'юстом повноважень щодо забезпечення ведення Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення та забезпечення надання інформації з цього реєстру.

Слід відзначити, що на виконання статей 56-58 Закону України “Про запобігання корупції” шляхом підтвердження наявності або відсутності даних у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні правопорушення **НАЗК повинно здійснювати спеціальні перевірки** стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком. Водночас інформації про їх результати Звіт про роботу НАЗК не містить, оскільки у **2016 році таких спеціальних перевірок НАЗК не проводило.**

Аудитом встановлено, що на виконання пункту 3 постанови Кабінету

²² Рішення НАЗК від 17.06.2016 № 2.

Міністрів України від 25.03.2015 № 171 “Про затвердження Порядку проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, які передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, та посад з підвищеним корупційним ризиком, і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України” повноваження щодо забезпечення ведення Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов’язані з корупцією правопорушення **повинно було продовжувати здійснювати Міністерство юстиції** до початку ведення цього реєстру НАЗК.

Пропозиція НАЗК та Міністерства фінансів щодо здійснення у **2016 році Державною фіскальною службою України** перевірок відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, під час проведення спеціальних перевірок достовірності відомостей, зазначених у деклараціях осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, підтримана постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 761.

Водночас на дату аудиту НАЗК прийнято рішення щодо **неможливості використання в роботі цього реєстру в його існуючому стані**. Згідно з техніко-економічним обґрунтуванням, розробленим у грудні 2016 року корпорацією “Науковий парк “Київська політехніка” Національного технічного університету “Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського”, **потреба в коштах державного бюджету на створення НАЗК власної інформаційно-телекомунікаційної системи “Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов’язані з корупцією правопорушення” становить близько 1,5 млн гривень**. На 2017 рік заплановано розроблення програмного забезпечення системи, придбання серверного та апаратного обладнання, побудову системи захисту інформації. **Граничний термін початку ведення НАЗК нового реєстру встановлений на березень 2018 року**.

Слід відзначити, що в апараті НАЗК функції щодо здійснення вищевказаних спеціальних перевірок покладено на **відділ з питань обробки повідомлень про корупцію** департаменту організації роботи із запобігання та виявлення корупції²³. На кінець 2016 року штатна чисельність працівників відділу з питань обробки повідомлень про корупцію становила **10 одиниць**.

Упродовж 2016 року департаментом організації роботи із запобігання та виявлення корупції було здійснено **6 планових та 5 позапланових перевірок** щодо дотримання вимог Закону України “Про запобігання корупції” в окремих центральних органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування (зокрема, в Міноборони, Міненерговугіллі, МОЗ, Мінприроди, Мінагрополітики, МОН тощо). За їх результатами керівникам державних органів винесено **6 приписів про усунення порушень чинного законодавства**, а за рішенням суду за невиконання припису на голову Глухівської районної ради Сумської області накладено адміністративне стягнення у вигляді **штрафу в розмірі 1,7 тис. гривень**.

---

²³ Положення про відділ затверджено наказом Керівника апарату НАЗК від 05.08.2016 № 34.

Крім цього, департаментом із застосуванням спеціальних каналів зв'язку було отримано та опрацьовано **398 повідомлень про корупцію**, з яких 184 кваліфіковано як анонімні. Також надано **96 консультацій і роз'яснень** уповноваженим підрозділам (особам) органів влади із запобігання та виявлення корупції.

Іншим вагомим напрямом діяльності НАЗК є проведення **повної перевірки у частині достовірності відомостей, зазначених у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування**. Починаючи з жовтня 2016 року здійснення таких перевірок покладено на департамент фінансового контролю та моніторингу способу життя апарату НАЗК²⁴. До складу департаменту входить **п'ять відділів** (перший-п'ятий відділи, які охоплюють перевірки м. Київ, Східний, Центральний, Південний та Західний регіони відповідно), але **положення про ці відділи не передбачають виконання вищевказаних функцій**.

Аудитом встановлено, що у **2016 році таких повних перевірок департамент фінансового контролю та моніторингу способу життя не проводив**. Порядок проведення контролю та повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, був затверджений рішенням НАЗК тільки 10.01.2017 за № 56. Проте **про початок роботи системи електронного декларування НАЗК оголосило рішенням від 10.06.2016 № 2**.

Згідно з наявною у НАЗК інформацією, інформаційно-телекомунікаційна система “Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування” **прийнята в постійну (промислову) експлуатацію 01.09.2016**. Станом на 30.06.2017 до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування було подано **1427,4 тис. електронних документів**. На вказану дату НАЗК розпочато проведення **234 повних перевірок декларацій суб'єктів декларування**.

Стосовно інших покладених на департамент завдань, то протягом січня-червня 2017 року довідкова лінія надала **2238 консультацій декларантам** щодо заповнення електронної декларації, надіслано **13177 листів-відповідей (роз'яснень)** щодо застосування положень Закону України “Про запобігання корупції”, отримано понад **12,4 тис. повідомлень про випадки неподання та 2,7 тис. повідомлень про випадки несвоєчасного подання декларацій**, за результатами розгляду яких складено та передано до суду **14 протоколів про адміністративні правопорушення**. До Національного антикорупційного бюро України передано п'ять матеріалів для прийняття рішення відповідно до Кримінального процесуального кодексу України. Також департаментом проведено **5557 спеціальних перевірок відомостей, зазначених в декларації особи, що претендує на зайняття посади особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування**.

НАЗК, крім того, проводило роботу з укладання договорів про

---

²⁴ Положення затверджено рішенням НАЗК від 02.06.2016 № 9, із змінами та доповненнями, внесеними рішенням НАЗК від 20.10.2016 № 86.

забезпечення доступу агентства до інформаційних баз даних державних органів, органів влади АР Крим, органів місцевого самоврядування. На початок 2017 року було підписано меморандум про співпрацю з Мін'юстом, Держфінінспекцією, ДФС, Держфінмоніторингом, Укртрансбезпекою, ДКЦПФР, Пенсійним фондом, Державіаслужбою. На дату аудиту **НАЗК мало доступ до 9 з 22 необхідних реєстрів і баз даних.**

Довідково. НАЗК отримало доступ до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Державного реєстру обтяжень рухомого майна, Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Державного суднового реєстру та інформації із Суднової книги України, відкритої частини Національної автоматизованої інформаційної системи Департаменту Державної автомобільної інспекції МВС, Єдиного державного реєстру об'єктів державної власності Фонду державного майна, інформації Держгеокадастру про набуті до 01.01.2013 речові права на земельні ділянки, а також вартість їх придбання, Реєстру платників податків – фізичних осіб, які мають у власності значні пакети акцій, інформації Мінфіну та ДФС про суми доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і суми утриманого з них податку.

Слід відзначити, що забезпечення функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування **визначено одним із пріоритетів діяльності НАЗК на 2017–2020 роки**, які затверджені рішенням НАЗК від 15.12.2016 № 144. Крім того, впродовж вказаного періоду передбачено забезпечити ефективну роботу превентивних антикорупційних підрозділів з метою формування їх системи в органах державної влади та місцевого самоврядування, запровадити у діяльності державних органів антикорупційні програми, підвищити рівень стандартів доброчесності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, удосконалити систему державного контролю за партійними фінансами, на основі аналізу результатів оцінювання рівня корупції в Україні та стану виконання чинної стратегії розробити нову антикорупційну стратегію тощо.

Таким чином, у 2016 році на належному і повному виконанні НАЗК завдань і функцій, задекларованих у меті бюджетної програми “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” та визначених Законом України “Про запобігання корупції”, а отже – на результативному та продуктивному використанні коштів державного бюджету, які виділялися на забезпечення діяльності агентства, негативно позначилися організаційні недоліки та зволікання Кабінету Міністрів України з його утворенням. Проведені НАЗК у 2016 році 11 перевірок дотримання вимог Закону України “Про запобігання корупції” в центральних органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування були нерезультативними. Спеціальних перевірок стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також повних перевірок достовірності відомостей, зазначених у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, НАЗК у 2016 році не здійснювало.

3.1. Оцінка обґрунтованості планування та ефективності використання коштів державного бюджету на забезпечення діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції

Як вже зазначалося, оскільки агентство офіційно розпочало свою діяльність з 15.08.2016, то граничний обсяг видатків за КПКВК 6331010 “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” на 2016 рік у встановленому порядку Міністерством фінансів України НАЗК не доводився, **бюджетний запит на 2016 рік за цією бюджетною програмою не складався.**

Водночас Законом України від 25.12.2015 № 928 “Про Державний бюджет України на 2016 рік” загальний обсяг бюджетних призначень НАЗК за вказаною бюджетною програмою було затверджено в сумі **95185,9 тис. грн**, з яких на оплату праці – 63544,3 тис. гривень. **Видатків розвитку в складі затверджених бюджетних призначень не передбачалося.**

Протягом 2016 року початкові бюджетні призначення були **збільшені на 234,4 тис. грн** (заробітна плата з нарахуваннями), що пов’язано з набранням чинності з 01.05.2016 Законом України від 10.12.2015 № 889 “Про державну службу”, який кардинально змінив структуру заробітної плати державних службовців та збільшив видатки державних органів на оплату їх праці. З урахуванням змін затверджений обсяг призначень державного бюджету на забезпечення діяльності НАЗК становив **95420,3 тис. гривень.**

Незважаючи на те, що **НАЗК ані юридично, ані фактично ще не існувало**, у січні 2016 року Державна казначейська служба України довела НАЗК окремим листом витяги із складових частин розпису Державного бюджету України на 2016 рік²⁵ з обсягом асигнувань на керівництво та управління у сфері запобігання корупції у сумі **95185,9 тис. гривень**. При цьому помісячний розпис асигнувань загального фонду був доведений на січень-грудень 2016 року, у тому числі на I квартал – **18394,5 тис. грн** (19,3 відс. загального обсягу).

У зв’язку з тим, що Голову агентства із числа членів НАЗК було обрано лише наприкінці березня 2016 року, **кошторис агентства затверджено лише у травні 2016 року**. При цьому на оплату праці працівників агентства з нарахуваннями передбачалося **77524 тис. грн (81,4 відс. загального обсягу призначень)**; придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю – 9481,9 тис. грн; оплату послуг (крім комунальних) – 8180 тис. гривень. **Призначень на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, відрядження, інші поточні та капітальні видатки кошторисом НАЗК початково не передбачалося.**

Необґрунтоване та непропорційне затвердження у 2016 році асигнувань НАЗК потребувало **численних перерозподілів показників кошторису** в процесі його виконання. Шляхом скорочення початкових призначень на оплату праці працівників НАЗК з нарахуваннями на 5665,6 тис. грн (7,3 відс. початкового обсягу), придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю на 1960 тис. грн (20,7 відс.) та оплату послуг (крім комунальних) на 1300 тис. грн (15,9 відс.) було виділено на відрядження 160 тис. грн, оплату

²⁵ Затверджено Міністром фінансів України 25.01.2016.

комунальних послуг та енергоносіїв – 650 тис. грн, інші поточні видатки – 50 тис. грн, на придбання обладнання і предметів довгострокового користування – 8300 тис. гривень.

За 2016 рік касові видатки НАЗК на керівництво та управління у сфері запобігання корупції за рахунок загального фонду становили **66361,4 тис. грн** (69,5 відс. обсягів призначень у сумі 95420,3 тис. грн з урахуванням змін), фактичні – **65614,2 тис. грн** (таблиця 1).

Таблиця 1

**Виконання НАЗК загального фонду кошторису за КПКВК 6331010
у 2016 році**

Напрями видатків	Затверджено з урах. змін	Видатки		Відсоток викор.
		касові	фактичні	
<i>Всього</i>	95420,3	66361,4	65614,2	69,5
<i>Поточні видатки</i>	87120,3	58245,6	57498,4	66,9
Оплата праці	58836,4	43531,7	43531,7	74,0
Нарахування на оплату праці	13022,0	7145,5	7145,5	54,9
Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	7521,9	5509,3	4762,0	73,2
Оплата послуг (крім комунальних)	6880,0	1611,0	1611,0	23,4
Видатки на відрядження	160,0	12,9	12,9	8,1
Інші поточні видатки	50,0	–	–	–
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	650,0	435,3	435,3	67,0
<i>Капітальні видатки</i>	8300,0	8115,8	8115,8	97,8
Придбання облад. і предметів довгострок. користування	8300,0	8115,8	8115,8	97,8

На кінець 2016 року рахувалася **дебіторська заборгованість НАЗК** за розрахунками агентства за придбані предмети, матеріали, обладнання та інвентар у сумі **50 тис. грн** у зв'язку з проведенням передплати періодичних видань.

Протягом 2016 року видатки НАЗК за бюджетною програмою були **профінансовані в цілому на 78933,5 тис. грн**, що становило **82,7 відс.** затверджених обсягів. Крім того, на початок 2017 року **залишок невикористаних відкритих асигнувань становив 12572,1 тис. грн**, з яких на оплату праці з нарахуваннями – 5674 тис. грн (7,9 відс. затверджених кошторисних призначень), оплату послуг (крім комунальних) – 2738,3 тис. грн (39,8 відс.), інші поточні видатки – 908,2 тис. грн (10,8 відс.), на капітальні видатки – 184,2 тис. гривень. Зазначене пояснюється затримкою з початком роботи НАЗК і тривалим терміном проведення конкурсного відбору на посади в апараті установи, економією витрат на оплату комунальних послуг, відміною частини запланованих закупівель, отриманням технічної допомоги з боку Секретаріату Кабінету Міністрів України у вигляді комп'ютерної техніки тощо.

Аудитом встановлено, що недотримання визначеного Бюджетним кодексом України порядку підготовки та включення бюджетної програми **не сприяло здійсненню НАЗК обґрунтованого планування видатків на забезпечення діяльності**, яке передбачено вимогами пункту 29 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228.

Так, замість передбаченого у річному плані закупівель придбання

калькуляторів на суму 50 тис. грн, на їх закупівлю витрачено 4,5 тис. грн, а решту коштів спрямовано на придбання **водонагрівачів на суму 26,2 тис. грн**, необхідності у яких початково не було та які розрахунками до кошторису не передбачалися. Можливість придбати **5 холодильників Liebherr на суму 39 тис. грн**, не передбачених на етапі планування видатків, для облаштування службових кабінетів членів НАЗК виникла у результаті закупівлі 12 проти запланованих 14 кондиціонерів і 250 проти запланованих 300 комплектів персональних комп'ютерів для облаштування робочих місць працівників апарату НАЗК. Частину необхідних персональних комп'ютерів НАЗК отримало у вигляді **безоплатної допомоги Секретаріату Кабінету Міністрів України**, який надав **25 комплектів** техніки на суму **533,8 тис. гривень**.

У цілому у 2016 році надходження коштів спеціального фонду за КПКВК 6331010 становили **3896,1 тис. грн**, у тому числі від отриманих благодійних внесків, грантів і дарунків – 2279,3 тис. грн; підприємств, установ, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів – 1616,7 тис. гривень.

Крім вищевказаних комплектів персональних комп'ютерів Intel, наданих Секретаріатом Кабінету Міністрів України, НАЗК отримало у 2016 році на баланс частину адміністративного приміщення за адресою: м. Київ, бульвар Дружби Народів, 28, балансовою вартістю **1616,7 тис. грн**, програмне забезпечення системи електронного декларування України на суму **1452,4 тис. грн** та веб-сайта НАЗК на суму **62,5 тис. грн** (у рамках проекту Програми розвитку ООН в Україні “Прозорість і доброчесність публічного сектору України”²⁶), а також офісне обладнання на суму **230,7 тис. грн** (ноутбуки, персональні комп'ютери, цифрова камера, принтери тощо), яке надала Міжнародна фундація виборчих систем (IFES) відповідно до Протоколу про порозуміння та співпрацю від 01.06.2016 у рамках проекту “Програма ефективної і відповідальної політики (U-RAP)” (компонент III)²⁷.

Таким чином, внаслідок затримки із започаткуванням діяльності НАЗК і недотримання з боку Міністерства фінансів України та Кабінету Міністрів України встановленого Бюджетним кодексом України порядку підготовки та включення бюджетних програм НАЗК не забезпечило належного планування видатків для організації своєї діяльності у 2016 році. Всупереч вимогам Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, затверджені кошторисом показники видатків за окремими напрямками визначалися НАЗК за відсутності належних розрахунків та економічних обґрунтувань необхідності їх проведення. Це потребувало здійснення численних перерозподілів призначень і проведення видатків, не передбачених на етапі складання кошторису.

---

²⁶ Реєстраційна картка проекту від 16.05.2016 № 3405.

²⁷ Реєстраційна картка проекту від 02.07.2016 № 3423.

3.2. Аналіз чисельності працівників Національного агентства з питань запобігання корупції та використання коштів державного бюджету на оплату праці

У загальному обсязі затверджених на 2016 рік кошторисних призначень на керівництво та управління у сфері запобігання корупції найбільшу частку (**75,3 відс.**) становили видатки на оплату праці працівників НАЗК з нарахуваннями у сумі **71858,4 тис. гривень**. Упродовж 2016 року касові та фактичні видатки на такі цілі проведені в сумі **50677,2 тис. грн** (70,5 відс. затвердженого обсягу), що пов'язано із зволіканням з утворенням та започаткуванням роботи НАЗК у терміни, визначені Державною програмою щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки.

З тих же причин **гранична чисельність працівників НАЗК на початок 2016 року затверджена не була**. Голова агентства, на якого частиною 2 статті 8 Закону України “Про запобігання корупції” покладено подання на затвердження Кабінету Міністрів України граничної чисельності працівників апарату НАЗК, була обрана із числа призначених на посади членів НАЗК тільки **28 березня 2016 року**.

Відповідні зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 “Деякі питання затвердження граничної чисельності працівників апарату та територіальних органів центральних органів виконавчої влади, інших державних органів” у частині затвердження граничної чисельності працівників НАЗК у кількості **311 шт. од.** були внесені постановою Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 244.

Під час аудиту з'ясовано, що пропозиції щодо визначення граничної чисельності працівників НАЗК **розроблені експертами Програми розвитку ООН в Україні** в рамках Дорожньої карти першочергових заходів організаційного та ресурсного забезпечення НАЗК, затвердженої Міжвідомчою робочою групою з питань забезпечення функціонування НАЗК²⁸. При цьому для розрахунку граничної чисельності працівників НАЗК експерти ПРООН **орієнтовно взяли чисельність працівників Національного агентства Румунії з доброчесності (200 од.)** з урахуванням того, що населення України приблизно вдвічі більше за населення Румунії. **Додаткові 23 посади** пропонувалося передбачити для виконання функцій щодо антикорупційної політики та контролю за розробкою відомчих антикорупційних програм, а також повноважень щодо контролю за **законністю фінансування політичних партій та суб'єктів виборчих компаній** (такі функції в Національному агентстві доброчесності Румунії відсутні).

Розроблений експертами ПРООН проект постанови Кабінету Міністрів України щодо визначення граничної чисельності працівників апарату НАЗК й віднесення їх посад до відповідних категорій посад державних службовців був схвалений **на засіданні НАЗК 29.03.2016**, за результатами якого Голову НАЗК уповноважено звернутися до Міністерства юстиції України щодо внесення цього проекту постанови на розгляд Кабінету Міністрів України.

²⁸ Утворена постановою Кабінету Міністрів України від 27.05.2015 № 376.

Крім чисельності працівників, експертами ПРООН також був розроблений **Проект першочергових документів щодо запуску НАЗК**, який включав проекти регламенту і структури НАЗК, положень про апарат і структурні підрозділи агентства, порядку віднесення деяких посад працівників НАЗК до відповідних категорій посад державних службовців, а також пам'ятку для членів НАЗК. **Усі ці проекти документів були взяті НАЗК за основу та надалі затверджені як офіційні регламентні та розпорядчі акти.**

Аудитом встановлено, що затверджена рішенням НАЗК від 05.04.2016 № 1 з урахуванням пропозицій експертів ПРООН **структура агентства не відповідає вимогам законодавства України.** Так, на виконання вказаних рекомендацій, у складі департаменту організаційного та кадрового забезпечення НАЗК утворило **відділ кадрового забезпечення штатною чисельністю 6 осіб.** Водночас вимоги статті 18 Закону України “Про державну службу”²⁹ передбачають утворення у державному органі структурного підрозділу (або посади спеціаліста) з питань персоналу з **прямим підпорядкуванням керівнику державної служби.**

Призначення працівників на посади в апараті НАЗК **розпочалося тільки з 28.04.2016**, а до завершення 2016 року апарат агентства був укомплектований на **68,4 відс.** (при затвердженій штатній чисельності 311 од. **фактично було зараховано на посади 213 працівників**, з яких 200 осіб – державні службовці). У результаті це позначилось на реалізації завдань та заходів з виконання Державної програми щодо реалізації засад антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015-2017 роки, які передбачали забезпечити у термін до **01.01.2016 формування складу апарату НАЗК не менш ніж на 90 відсотків.**

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85, якою затверджена гранична чисельність працівників апарату НАЗК, **усі 311 од. штатної чисельності є державними службовцями.**

Слід відзначити, що пунктом 1 статті 10 Закону України “Про запобігання корупції” члени НАЗК віднесені до державних службовців. Водночас після набрання з 01.05.2016 чинності Законом України “Про державну службу” виникла правова колізія, оскільки, згідно із статтею 3 цього Закону, **його дія на Голову та членів НАЗК не поширюється.**

Довідково. Під час застосування норм чинного законодавства НАЗК керувалося наданим у травні 2016 року роз'ясненням Національного агентства України з питань державної служби, згідно з яким у разі існування неузгодженості між нормами, виданими одним і тим самим нормотворчим органом, застосовується акт, виданий пізніше, навіть якщо прийнятий раніше акт не втратив своєї чинності, тому **на Голову та членів НАЗК дія Закону України “Про державну службу” не поширюється.**

Крім Голови та членів НАЗК, штатним розписом агентства передбачено ще **11 посад**, на яких **не поширюється дія Закону України “Про державну службу”**: працівники патронатної служби (7 шт. од.) і працівники, що здійснюють функції з обслуговування (4 шт. одиниці). На дату аудиту змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 щодо

²⁹ Набрав чинності з 01.05.2016.

приведення затвердженої граничної чисельності у відповідність з вимогами законодавства про державну службу не вносилося.

Як вже зазначалося, помісячний розпис асигнувань загального фонду державного бюджету за КПКВК 6331010 “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” був доведений НАЗК Державною казначейською службою України **на січень-грудень 2016 року**, включаючи видатки на оплату праці працівників агентства. Затверджені у Державному бюджеті України на 2016 рік призначення на вказані цілі також було здійснено у розрахунку **на період роботи НАЗК протягом усього 2016 року**. Разом з тим затверджений НАЗК **17.05.2016** за погодженням з Міністерством фінансів кошторис передбачав використання усєї суми річних призначень (початково у сумі 63544,3 тис. грн) **протягом 8 місяців роботи НАЗК** – з травня до грудня 2016 року. У травні 2016 року асигнування на оплату праці були відкриті Казначейством у сумі, що передбачена планом асигнувань на січень-травень 2016 року (24193,5 тис. гривень).

Отже, на етапі погодження кошторису НАЗК Міністерство фінансів України не забезпечило належного контролю за достовірністю та обґрунтованістю включених до нього даних.

Як наслідок, **уже на етапі планування видатків було утворено резерв фінансових ресурсів і передбачено встановити працівникам НАЗК премії у розмірі 68,6 відс. посадового окладу з наступним зменшенням до 42,7 відс., а також двох стимулюючих надбавок: за інтенсивність праці – для членів НАЗК у розмірі 100 відс. посадового окладу, для інших працівників – 50 відс.; за виконання особливо важливої роботи – 100 відс.** (крім членів НАЗК, яким чинним законодавством встановлення такої надбавки не передбачено). Ці стимулюючі виплати **НАЗК запланувало у кошторисі за погодженням з Міністерством фінансів**, хоча, відповідно до Положення про застосування стимулюючих виплат державним службовцям³⁰, вони можуть встановлюватися в державному органі лише у межах економії фонду оплати праці.

Протягом 2016 року внаслідок неукомплектованості штату агентства утворилася **економія фонду оплати праці у сумі 23482,9 тис. гривень**. Це дало можливість виплачувати працівникам агентства премію фактично у розмірі **198,3 відс. посадового окладу, що більше ніж у 4,5 рази перевищило запланований розмір**. Обидві стимулюючі виплати (надбавка за інтенсивність праці та надбавка за виконання особливо важливої роботи) встановлювалися на рівні **137,4 відс. посадового окладу**.

У результаті за розрахункової середньомісячної заробітної плати працівників апарату НАЗК на 2016 рік у розмірі **25,5 тис. грн** фактична становила **47,6 тис. грн (у 1,9 рази більше)**. При цьому середній розмір заробітної плати працівників коливався **від 10,3–10,5 тис. грн** у провідного інспектора до **79 тис. грн** у керівника апарату.

За неналежне виконання службових обов’язків (неуважність, безініціативність, низька якість та несвоєчасність виконання доручень) окремим працівникам апарату НАЗК (зокрема, головному спеціалісту першого

---

³⁰ Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 06.04.2016 № 289.

відділу (м. Київ), головному спеціалісту третього відділу (Центральний регіон) департаменту моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції) у грудні 2016 року зменшувалися премії до **80 відс. посадового окладу**, тоді як у цьому ж місяці іншим працівникам вказаного підрозділу премія була встановлена **на рівні 380 відс. посадового окладу**.

Водночас **розміри встановлених головним спеціалістам надбавок за інтенсивність праці та виконання особливо важливої роботи не були скасовані або переглянуті**, хоча це і передбачено пунктом 8 Положення про застосування стимулюючих виплат державним службовцям. Сума нарахованих цим двом працівникам стимулюючих виплат становила **19,4 тис. гривень**.

У цілому премії працівникам апарату НАЗК почали виплачуватися з червня 2016 року, їхній розмір коливався залежно від посад працівників **від 25–200 відс. посадового окладу у червні до 10–450 відс. у грудні 2016 року**.

Після набрання з 01.05.2016 чинності Законом України “Про державну службу” посадові оклади Голові та членам НАЗК встановлювалися згідно із Законом України “Про запобігання корупції” (членам НАЗК – у розмірі **19,5 мінімальних заробітних плат**³¹, Голові НАЗК – пропорційно до посадового окладу члена з **коефіцієнтом 1,3**), а надбавки, матеріальні допомоги та премії – відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20.04.2016 № 304 “Про умови оплати праці посадових осіб, керівників та керівних працівників окремих державних органів, на яких не поширюється дія Закону України “Про державну службу”. На виконання вимог цієї постанови НАЗК розробило Порядок встановлення надбавок за вислугу років, за інтенсивність праці, премії, матеріальної допомоги на оздоровлення, матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових питань Голові, заступнику Голови та членам НАЗК, який затвердило рішенням від **25.07.2016 № 3 (введений в дію з 01.05.2016)**.

У результаті **в липні 2016 року було проведено нарахування премії Голові та членам НАЗК за травень-червень 2016 року**. У липні 2016 року Голові НАЗК Корчак Н. М. нараховано **165,5 тис. грн** премії (травень – 36,8 тис. грн, червень – 36,8 тис. грн, липень – 91,9 тис. грн), заступнику Голови Радецькому Р. С. – **127,3 тис. грн** (28,3, 28,3 та 70,7 тис. грн відповідно), іншим двом членам НАЗК (Рябошапці Р. Г. і Скопичу О. Д.) – **216,2 тис. грн** (55,1, 55,1 і 106 тис. гривень).

У цілому розмір премії Голови, заступника Голови та членів НАЗК коливався **від 50 відс. у листопаді до 250 відс. посадового окладу в липні та вересні 2016 року**. У середньому премія Голови НАЗК становила **49,3 тис. грн на місяць**, заступника Голови – **42,1 тис. грн**, членів НАЗК – **39,1 і 38,2 тис. гривень**. Середній розмір заробітної плати Голови НАЗК у 2016 році дорівнював **143,6 тис. грн** (від 35,9 тис. грн у квітні до 266,8 тис. грн у листопаді), заступника Голови – **122,9 тис. грн** (від 27,4 у квітні до

---

³¹ З урахуванням змін, внесених Законом України від 06.12.2016 № 1774, – 19,5 прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 1 січня календарного року.

239,3 тис. грн у жовтні), членів НАЗК – **104,5 та 108,2 тис. грн** (від 54,8 тис. грн у квітні до 371,6 тис. грн у грудні).

Довідково. У 2016 році заробітна плата Голові, заступнику Голови та членам НАЗК з 28 березня до 27 квітня нараховувалася в розмірі посадового окладу, з 28 до 30 квітня – посадового окладу з урахуванням надбавки за ранг та надбавки за вислугу років, з 1 травня – посадового окладу, надбавки за вислугу років, надбавки за інтенсивність праці та премії.

Слід відзначити, що з метою **забезпечення певною мірою економного використання коштів державного бюджету НАЗК у липні 2016 року перерозподілило 4,7 млн грн кошторисних призначень на придбання комп'ютерної техніки, обладнання та устаткування.** Крім того, **наприкінці року до державного бюджету повернено 15,3 млн грн, не використаних на оплату праці.**

У I півріччі 2017 року середній розмір заробітної плати Голови НАЗК порівняно з 2016 роком зменшився **в 1,4 раза** (100,7 проти 143,6 тис. грн), заступника Голови – **в 1,6 раза** (76,8 проти 122,9 тис. грн), членів НАЗК – **у 1,5-1,4 раза** (69–76,4 проти 104,5–108,2 тис. грн), оскільки у 2017 році не здійснювалося їхнього преміювання та не виплачувалися матеріальні допомоги на оздоровлення та для вирішення соціально-побутових питань. У цілому при розрахунковій середньомісячній заробітній платі працівників НАЗК на 2017 рік у сумі 17,1 тис. грн **фактична за I півріччя 2017 року становила 21,5 тис. гривень.**

Таким чином, структура апарату НАЗК не відповідає вимогам Закону України “Про державну службу”, а затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 гранична чисельність працівників апарату агентства потребує приведення у відповідність із фактичним переліком посад у частині наявності в штаті агентства посад, на яких не розповсюджується дія Закону України “Про державну службу”. Передбачене статтею 10 Закону України “Про запобігання корупції” віднесення членів НАЗК до державних службовців не узгоджується з нормами статті 3 Закону України “Про державну службу”, дія якого на Голову та членів НАЗК не поширюється. Через неналежне виконання Міністерством фінансів України функції контролю на етапі узгодження і затвердження кошторису НАЗК і неуконфліктіваність штату агентства утворилася необґрунтована економія фонду оплати праці, виникли значні диспропорції в умовах оплати праці працівників агентства порівняно із запланованими.

3.3. Оцінка використання коштів державного бюджету на інші поточні видатки

Початкові призначення НАЗК на інші поточні видатки (оплату придбання предметів, матеріалів, обладнання, інвентарю та послуг сторонніх організацій) на 2016 рік були затверджені у сумі **17661,7 тис. грн**, що становило **18,6 відс. загального обсягу кошторисних призначень** (95185,9 тис. гривень).

Упродовж 2016 року у зв'язку з потребою коштів на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, відрядження та капітальні видатки призначення на оплату предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю було зменшено на

1960 тис. грн (20,7 відс.), оплату послуг (крім комунальних) – **на 1300 тис. грн** (15,9 відсотка). Протягом 2016 року на вказані цілі використано **7568,5 тис. грн**, що становило **49,6 відс.** обсягів затверджених з урахуванням змін кошторисних призначень (**15261,9 тис. гривень**). Залишок невикористаних відкритих асигнувань при цьому становив 3646,5 тис. грн, з яких **найбільший у сумі 2738,3 тис. грн** – за розрахунками з оплати послуг (крім комунальних).

Аудитом встановлено, що зазначене відбулося у зв'язку з відміною закупівлі послуг з поточного ремонту приміщень в адміністративній будівлі НАЗК внаслідок допущеного агентством порушення процедури її проведення, у результаті чого **із запланованих на вказані цілі 3800 тис. грн використано лише 399 тис. грн** на улаштування віконних відкосів. Також НАЗК відмовилося від отримання послуг з поточного ремонту елементів системи енергозабезпечення на суму **1000 тис. грн**, що дало можливість збільшити заплановану вартість послуг із закупівлі та встановлення програмного забезпечення з **1311 до 2732,4 тис. грн** (у **2,8 раза**) і виділити кошти на створення інформаційно-телекомунікаційної системи “Єдиний державний реєстр декларацій осіб, які вчинили корупційні або пов’язані з корупцією правопорушення” – **199 тис. гривень**.

Необхідність проведення таких перерозподілів видатків між відповідними напрямками обумовлювалась також введенням у господарський оборот НАЗК з 01.09.2016 програмного забезпечення **системи електронного декларування України** (для функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування) **первісною вартістю 1452,4 тис. грн** згідно з актом від 01.09.2016 № 5.

Роботи із створення програмного забезпечення системи електронного декларування України виконувалися **ТОВ “Міранда”** на підставі договору від 02.12.2015 № 2015/145, укладеного з Програмою розвитку ООН в Україні, в рамках проекту “Прозорість і доброчесність публічного сектору України”³². Згідно з умовами цього договору, ТОВ “Міранда” протягом грудня 2015 року – травня 2016 року **виконало 3 із 5 запланованих етапів робіт на суму 97,5 тис. дол. США**, включаючи створення ядра (бази) системи (I етап), складові, що стосуються декларанта, публічний веб-сайт, автоматизоване робоче місце для посадових осіб НАЗК тощо (II етап), систему документації, інтерактивні керівні матеріали (III етап), результати за якими на підставі актів прийняття були **передані у встановленому порядку ПРООН** як замовнику цих робіт.

Аудит засвідчив, що вже на етапі проектування системи **встановлені у технічному завданні показники її продуктивності були помилковими**. Згідно з технічним завданням, система електронного декларування повинна забезпечувати роботу з приблизно **1 млн декларацій на рік**, а також підтримувати **не менш 5 тис. одночасних сеансів роботи з нею**. Водночас у пікові періоди першого етапу декларування у жовтні 2016 року кількість

---

³² Реєстраційна картка проекту (програми) від 16.05.2016 № 3405, кошторисна вартість проекту – 3255 тис. дол. США.

одночасних сеансів з урахуванням веб-сесій з доступу до відкритих даних становила **більш як 7 тисяч** при загальній кількості декларантів **близько 110 тисяч** (у березні 2017 року кількість одночасних підключень сягала 50 тисяч), що і **призвело до значного збільшення навантаження на роботу системи та**, як наслідок – **недоступності системи під час пікових навантажень**.

У липні 2016 року на підставі акта від 27.07.2016 № 1 програмне забезпечення системи електронного декларування України вартістю **1452,4 тис. грн** передано від ПРООН до НАЗК. Результати за кожним з етапів були представлені на засіданнях групи контролю якості, які відбувалися в Офісі ПРООН у присутності представників ПРООН, ТОВ “Міранда”, Міністерства юстиції України, консультантів Світового банку та директора Pricewaterhouse Coopers Ukraine. При цьому висновки за результатами засідань не були повністю позитивними і містили доручення щодо виправлення помилок у програмному забезпеченні.

Технічним завданням на створення системи **передбачалося виконання ще двох етапів робіт**: доопрацювання програмного забезпечення в частині розроблення приватного API, завершення перевірки підсистеми та **інтеграції до зовнішніх реєстрів** (IV етап вартістю **29,2 тис. дол. США**); розроблення інтерактивних керівних матеріалів з підсистеми перевірки (V етап вартістю **9,8 тис. дол. США**). Однак ці етапи з доопрацювання системи електронного декларування в Україні виконані не були.

Невиконання робіт з інтеграції системи реєстру до зовнішніх реєстрів унеможливило в подальшому виконання НАЗК одного з основних завдань – здійснення повної перевірки достовірності відомостей, зазначених в електронних деклараціях осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Станом на 15.08.2017 до Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування внесено **1265,6 тис. електронних декларацій**. НАЗК було розпочато 313 повних перевірок щодо достовірності вказаних у деклараціях відомостей, з яких **завершено лише 39 перевірок**. За результатами розгляду на засіданнях НАЗК матеріали двох справ передані до Спеціальної антикорупційної прокуратури, одної – до Національного антикорупційного бюро України і ще одної – до Національної поліції України.

Крім того, на етапі створення системи не було здійснено тестування її роботи з наступним доопрацюванням, що навіть **не передбачалося умовами вищевказаного договору** від 02.12.2015 № 2015/145, як і подальше гарантійне обслуговування системи та здійснення технічної підтримки реєстру.

У серпні 2016 року Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України **відмовила НАЗК у видачі атестата відповідності комплексної системи захисту інформації** інформаційно-телекомунікаційної системи реєстру вимогам нормативних документів у галузі технічного захисту інформації у зв'язку з недоліками, виявленими в результаті дослідної експлуатації³³. Атестат відповідності виданий після додаткової державної експертизи на підставі експертного висновку з особливою думкою експерта

---

³³ Рішення НАЗК від 08.08.2016 № 2.

щодо **необхідності проведення додаткової оцінки системи захищеності інформації реєстру**. Роботи з проведення державної експертизи, доопрацювання засобів автентифікації системи та коригування документації комплексної системи захисту інформації оцінені у **27,1 тис. гривень**.

Доопрацювання комплексної системи захисту інформації реєстру потребувало внесення змін до усієї експлуатаційної документації, проте НАЗК цього не зробило. Зокрема, **передбачена технічною документацією інструкція користувача**, яка під час двох хвиль заповнення електронних декларацій могла б вирішити більшість питань користування системою, **на дату аудиту була відсутня**.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.02.98 № 121 “Про затвердження переліку обов’язкових етапів робіт під час проектування, впровадження та експлуатації засобів інформатизації”, розроблення інформаційних систем **потребує дотримання відповідних державних стандартів у цій сфері**, що передбачає виконання таких обов’язкових етапів робіт, як виконання пусконаладжувальних робіт, проведення випробувань створених або модернізованих засобів інформатизації, виконання робіт з обслуговування засобів інформатизації згідно з гарантійними зобов’язаннями, післягарантійне обслуговування засобів інформатизації.

Отже, у разі розроблення інформаційно-аналітичної системи реєстру за рахунок коштів державного бюджету передбачені постановою етапи робіт повинні бути дотримані, але оскільки система була створена виключно за рахунок коштів Програми розвитку ООН в Україні, дослідна експлуатація реєстру і навчання фахівців з його експлуатації не проводилися. Як наслідок, **НАЗК прийняло з 01.09.2016 у промислову експлуатацію недопрацьовану систему електронного декларування**³⁴, що надалі призвело до її доопрацювання за рахунок коштів державного бюджету, а також здійснення додаткових бюджетних витрат у сумі **209,7 тис. грн** на оплату експертиз і послуг з розроблення техніко-економічного обґрунтування на модернізацію інформаційно-телекомунікаційної системи, що є **непродуктивними витратами Державного бюджету України**.

Зважаючи на наявність недоліків у системі, яка потребувала фахового супроводження і доопрацювання, рішенням від 20.10.2016 № 83 НАЗК визнало адміністратором Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування ДП “Українські спеціальні системи” і уклало договір від 20.10.2016 № 11.190/16/ін про адміністрування та програмно-технічне супроводження програмного забезпечення реєстру. У 2016 році за надання цих послуг НАЗК сплачено **180 тис. гривень**.

Слід відзначити, що у зв’язку із зазначеним НАЗК передало ДП “Українські спеціальні системи” **усе програмне забезпечення та іншу наявну документацію реєстру**. При цьому підприємство зобов’язалося забезпечити надання послуг з адміністрування та супроводження реєстру, які

---

³⁴ Рішення НАЗК від 31.08.2016 № 16, акт від 30.08.2016 № 2 про завершення дослідної експлуатації комплексної системи захисту інформації реєстру.

включали, зокрема, доопрацювання форм, оперативне усунення виявлених недоліків. Водночас умовами договору не встановлювалися конкретні строки виконання робіт і **не передбачалися процедури контролю з боку НАЗК і звітність адміністратора щодо виконання послуг**. Фактично контроль за виконанням послуг здійснювався НАЗК шляхом листування.

Несуттєвими були також і визначені умовами договору фінансові важелі виконання договірних зобов'язань. Зокрема, за невиконання послуг договір передбачав сплату пені у сумі **90 грн** за кожен день прострочення, а за прострочення на 30 днів – штраф з боку адміністратора у розмірі **6300 грн** при загальній вартості послуг з адміністрування реєстру у сумі 90 тис. грн на місяць, що створювало ризик неотримання НАЗК послуг ДП “Українські спеціальні системи” щодо обслуговування та супроводження реєстру.

Таким чином, **НАЗК фактично самоусунулося від процесу подальшого супроводження реєстру та обмежило листуванням здійснення контролю за станом його роботи та коригування**, що не відповідає вимогам статті 11 Закону України “Про запобігання корупції”, якою забезпечення ведення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування **покладено саме на НАЗК**.

Аудитом встановлено, що ще до моменту передачі реєстру до НАЗК ДП “Українські спеціальні системи” виступало **технічним майданчиком для розміщення серверного обладнання**, на якому розгорнута система реєстру, на підставі укладеного з ПРООН договору від 01.07.2016 № 2016/44. Безпосередньо серверне та інше обладнання для розміщення програмного забезпечення електронної системи декларування, а також обчислювальні ресурси віртуальної обчислювальної інфраструктури ПРООН надавало **ТОВ “Алтаюр”** відповідно до умов інвестиційного договору від 01.07.2016 № 2016/45. У серпні 2016 року права за цими договорами передані від ПРООН до НАЗК.

При цьому умовами вищевказаних договорів передбачалася можливість виконавців призупиняти роботу системи у зв'язку з необхідністю здійснення профілактичних та інших робіт, а також **надано право вносити зміни в конфігурацію серверів, системи збереження даних і програмного забезпечення**, що встановлене на них, з метою підвищення рівня безпеки та належного функціонування. Водночас процедури контролю з боку НАЗК за захистом інформації, наприклад за видаленням інформації із жорстких дисків, що замінюються, договорами не визначені. Можливості тестувати резервні копії системи, створення яких обов'язково передбачено технічною документацією системи, та нові оновлення програмного забезпечення НАЗК не має, що може призвести до зупинки роботи реєстру у разі навіть такої **незначної нештатної ситуації, як заміна обладнання, встановлення оновлення тощо**.

Крім того, **атестат відповідності комплексної системи захисту інформації реєстру виданий НАЗК, а не ДП “Українські спеціальні системи”**, яке фактично забезпечує роботу реєстру, а документи, що

підтверджували б діяльність служби захисту інформації реєстру³⁵, в НАЗК відсутні. Отже, НАЗК не дотримано вимог положень організаційно-технічних документів, розроблених для комплексної системи захисту інформації, та вимог до умов експлуатації реєстру, що **ставить під загрозу забезпечення конфіденційності, цілісності, доступності та спостережності конфіденційної інформації, внесеної до системи державного реєстру.**

До того ж існуюча архітектура інформаційно-телекомунікаційної системи реєстру включає лише один вузол, розташований на єдиному майданчику у ДП “Українські спеціальні системи”. Така архітектура є надзвичайно вразливою з точки зору безпеки та захисту інформації, особливо у разі надзвичайних подій (пожежа, землетрус, затоплення тощо). При цьому **жодних рамкових угод на випадок таких подій НАЗК не передбачило.**

З метою забезпечення сталого та ефективного функціонування реєстру в умовах значного розширення обсягу даних, на замовлення НАЗК ДП “Українські спеціальні системи” розробило техніко-економічне обґрунтування модернізації інформаційно-телекомунікаційної системи реєстру, згідно з яким запропоновано два **варіанти створення нової системи:** із впровадженням програмно-апаратних засобів Microsoft та Hewlett-Packard вартістю **8,5 млн дол. США (218,7 млн грн за офіційним курсом 25,73 грн за 1 дол. США);** на платформі Oracle вартістю, за попередніми оцінками, **близько 12,8 млн дол. США. (329,3 млн гривень).**

Таким чином, у 2016 році НАЗК прийняло на баланс та впровадило у промислову експлуатацію недоопрацьовану систему електронного декларування в Україні із значно заниженими показниками продуктивності, що під час експлуатації системи спричинило численні збої у роботі та потребувало додаткових непродуктивних витрат державного бюджету на її коригування та усунення помилок (**209,7 тис. гривень**). Невиконання передбаченого технічним завданням етапу щодо інтегрування системи реєстру до інформаційних баз інших державних органів унеможливило виконання НАЗК одного з основних завдань – здійснення повної перевірки достовірності відомостей, зазначених в електронних деклараціях осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. НАЗК самоусунулося від подальшого супроводження, контролю за станом роботи і коригування реєстру, програмне забезпечення якого разом з технічною та іншою документацією передано ДП “Українські спеціальні системи” як адміністратору реєстру. Відсутність процедур контролю за станом використання обладнання і програмного забезпечення реєстру, а також формальна робота служби захисту інформації НАЗК ставить під загрозу забезпечення конфіденційності, цілісності, доступності та спостережності конфіденційної інформації, внесеної до системи державного реєстру.

---

³⁵ Створена наказом НАЗК від 15.07.2016 № 26.

3.4. Оцінка стану внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту

Відповідно до вимог статті 22 Бюджетного кодексу України, НАЗК як головний розпорядник коштів державного бюджету повинно здійснювати управління бюджетними коштами у межах встановлених йому бюджетних повноважень та оцінку ефективності бюджетних програм, забезпечуючи при цьому **контроль за дотриманням бюджетного законодавства (внутрішній контроль)**.

В апараті НАЗК виконання функцій із здійснення періодичної оцінки стану організації та функціонування системи внутрішнього контролю за основними його елементами, визначеними Методичними рекомендаціями з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах³⁶ (внутрішнє середовище (середовище контролю), управління ризиками, заходи контролю, моніторинг, інформація та комунікація) покладено на **самостійний сектор внутрішнього аудиту штатною чисельністю 2 од.** (завідувач сектору і головний спеціаліст).

Протягом II півріччя 2016 року сектором проведено **один контрольно-аналітичний захід** за темою “Оцінка діяльності установи щодо аналізу існуючих внутрішніх організаційно-правових документів на предмет врахування в них вимог актів законодавства”, під час якого проаналізовано ризикові сфери організаційно-управлінської діяльності НАЗК з метою запобігання на етапі становлення органу ризикам щодо незабезпечення повної реалізації усіх повноважень. За результатами аудиту зроблено **умовно-позитивний висновок**, оскільки окремі внутрішні організаційно-правові документи, на підставі яких здійснюється діяльність НАЗК, потребують внесення змін у зв’язку з частим оновленням законодавства України.

***Довідково.** Внутрішнім аудитом було встановлено, що положення про структурні підрозділи апарату НАЗК потребують внесення змін у частині реалізації повноважень з охорони праці та збереження державної таємниці, визначення структурного підрозділу (відділу), на який покладається здійснення функції проведення спеціальних перевірок стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, а також посад з підвищеним корупційним ризиком, розроблення порядку організації проведення спеціальної перевірки та взаємодії структурних підрозділів НАЗК при проведенні такої перевірки, здійснення заходів для обладнання режимно-секретного органу в НАЗК, а також заходів щодо кадрового забезпечення апарату НАЗК.*

Із дев’яти наданих за результатами внутрішнього аудиту рекомендацій **забезпечено виконання лише двох**, які стосувалися врахування у кошторисі на 2017 рік видатків на заходи з охорони праці, пожежної безпеки та цивільного захисту, а також визначення у положеннях про структурні підрозділи апарату НАЗК завдань щодо збереження державної таємниці. Отже, **врахуванню рекомендацій за результатами внутрішнього аудиту в НАЗК приділяється недостатньо уваги.**

Планами проведення внутрішнього аудиту **на 2017 рік передбачено здійснення чотирьох контрольних-аналітичних заходів** щодо оцінки ефективності планування і виконання бюджетної програми “Керівництво та

---

³⁶ Затверджені наказом Міністерства фінансів України від 14.09.2012 № 995.

управління у сфері запобігання корупції” та результатів її виконання, оцінки діяльності установи щодо дотримання законодавчих та інших актів щодо збереження активів, інформації та управління державним майном, достовірності та законності використання НАЗК коштів на службові відрядження, а також дотримання НАЗК процедури надання установою інформації запитувачам.

Під час аудиту, проведеного Рахунковою палатою, з метою оцінки системи внутрішнього контролю в апараті НАЗК проведено тестування оцінки **впливу факторів на надійність контрольного середовища**, результати якої дали змогу зробити висновок про **високу надійність внутрішнього середовища (середовища контролю)**. При цьому враховано недоліки в організаційній структурі апарату агентства, яка не відповідає вимогам чинного законодавства, встановлені аудитом факти недотримання окремими працівниками трудової і виконавської дисципліни, незабезпечення своєчасного і повного виконання плану роботи на 2016 рік, відсутність належного контролю за правильністю відображення у бухгалтерському обліку деяких господарських операцій, зокрема щодо нарахування та виплати заробітної плати працівникам агентства.

Таким чином, порядок організації в НАЗК внутрішнього контролю потребує удосконалення в частині приведення організаційної структури апарату агентства у відповідність із вимогами чинного законодавства, посилення трудової та виконавської дисципліни, а також контролю під час здійснення господарських операцій. Врахуванню рекомендацій за результатами внутрішнього аудиту у 2016 році НАЗК приділяло недостатньо уваги.

4. ОЦІНКА СТАНУ УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ НА ФІНАНСУВАННЯ СТАТУТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ

Статтею 17¹ Закону України “Про політичні партії в Україні”³⁷ передбачено державне фінансування статутної діяльності політичних партій, не пов’язаної з їхньою участю у виборах народних депутатів України, виборах Президента України і місцевих виборах, у тому числі оплати праці працівників статутних органів політичної партії, її місцевих організацій в порядку, передбаченому законодавством. Цим Законом регламентовано **порядок визначення щорічного обсягу державного фінансування** статутної діяльності політичних партій, а також умови, за яких політична партія набуває право на отримання такого фінансування.

Статтею 18 Закону здійснення державного контролю за законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, покладено на НАЗК.

Законом України “Про Державний бюджет України на 2016 рік” призначення на фінансування статутної діяльності політичних партій у сумі **391032,3 тис. грн** затверджені за окремою бюджетною програмою

---

³⁷ У редакції Закону України від 08.10.2015 № 731.

(КПКВК 6331020), **головним розпорядником коштів за якою визначено НАЗК. Ці кошти у державному бюджеті передбачені як поточні видатки (видатки споживання).**

На виконання вимог статті 17⁵ Закону України “Про політичні партії в Україні” **рішенням від 31.08.2016 № 13 НАЗК затвердило розподіл коштів, виділених з державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій у 2016 році, між політичними партіями, на підтримку яких під час останніх позачергових виборів народних депутатів України 2014 року в єдиному загальнодержавному багатомандатному виборчому окрузі було подано не менше 5 відс. дійсних голосів.** За роз’ясненням, наданим Комітетом Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції у вересні 2016 року (від 15.09.2016 № 04-19/9-3465), щорічне державне фінансування статутної діяльності політичних партій повинно було здійснюватися **починаючи з III кварталу 2016 року.**

Отже, у II півріччі 2016 року політичним партіям, які отримали право на державне фінансування їхньої статутної діяльності, відповідно до визначених законодавством норм, було розподілено в цілому **195516,2 тис. грн**, у тому числі, враховуючи показники затвердженого НАЗК розподілу коштів, Радикальна партія Олега Ляшка отримала **16907,9 тис. грн**, політична партія “Опозиційний блок” – **21420,1 тис. грн**, політична партія “Народний фронт” – **50272,8 тис. грн**, політична партія “Об’єднання Самопоміч” – **44474,9 тис. грн** (включаючи 19551,6 тис. грн за умовою дотримання гендерного співвідношення), партія “Блок Петра Порошенка” – **49543,6 тис. грн**, політична партія Всеукраїнське об’єднання “Батьківщина” – **12896,9 тис. гривень. Нерозподіленими залишилися 195516,1 тис. гривень.**

У подальшому політична партія “Опозиційний блок” на підставі рішення Політвиконкому партії від 22.09.2016 повідомила НАЗК **про відмову від державного фінансування статутної діяльності партії у 2016 році.** Крім того, із передбачених розподілом 12896,9 тис. грн політична партія Всеукраїнське об’єднання “Батьківщина” отримала на фінансування статутної діяльності **6448,5 тис. грн (50 відс.)** у зв’язку із запізненням з виконанням встановлених Законом України “Про політичні партії в Україні” умов, зокрема відкриття в установі банку окремого розрахункового рахунку для зарахування коштів державного фінансування.

У результаті у 2016 році політичні партії отримали із державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності **167647,6 тис. грн**, з яких за III–IV квартали 2016 року використали **161858 тис. грн**, або **96,5 відс. отриманого фінансування** (таблиця 2).

Аудитом встановлено, що здійснення цільового та законного використання політичними партіями коштів державного бюджету, отриманих на фінансування їхньої статутної діяльності, а також дієвого державного контролю у цій сфері було ускладнене недосконалою нормативно-правовою базою. У зв’язку із законодавчою неврегульованістю питання отримані політичними партіями бюджетні кошти перебували за межами бюджетного процесу, визначеного Бюджетним кодексом України.

Таблиця 2

Дані про обсяги державного фінансування, отриманого з державного бюджету та використаного політичними партіями у 2016 році

(тис. грн)

Політична партія	Отримано фінансування	Використано фінансування (*)			Повнота використання, відс.
		всього	на користь фіз. осіб	на користь юр. осіб	
Всеукраїнське об'єднання "Батьківщина"	6448,5	6448,5	417,0	6031,5	100,0
Блок Петра Порошенка "Солідарність"	49543,6	49543,6	1933,9	47609,7	100,0
Об'єднання "Самопоміч"	44474,9	42608,8	10887,1	31721,7	95,8
Радикальна партія Олега Ляшка	16907,8	16907,8	525,2	16382,6	100,0
"Народний фронт"	50272,8	46349,3	5720,5	40628,8	92,2
<i>Всього</i>	<i>167647,6</i>	<i>161858,0</i>	<i>19483,7</i>	<i>142374,3</i>	<i>96,5</i>

* Розподіл платежів політичних партій на користь юридичних та фізичних осіб передбачений формою Звіту політичної партії про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру. **Платежі на користь фізичних осіб** – здійснення на підставі укладених договорів та доданих до звіту первинних і платіжних документів розрахунків з оплати праці працівників місцевих осередків партії, а також виконаних фізичними особами-підприємцями робіт та наданих послуг (зокрема, оренда транспортних засобів і приміщень, обслуговування техніки та обладнання тощо).

Стаття 17¹ Закону України "Про політичні партії в Україні" передбачає **дві форми державного фінансування політичних партій:**

– відшкодування витрат політичних партій, пов'язаних з фінансуванням їхньої передвиборної агітації;

– **фінансування статутної діяльності політичних партій**, не пов'язаної з їхньою участю у виборах народних депутатів України, виборах Президента України і місцевих виборах, включаючи оплату праці працівників статутних органів політичної партії, її місцевих організацій у порядку, передбаченому законодавством.

При цьому, на відміну від витрат політичних партій на фінансування передвиборної агітації, **порядок і напрями використання коштів державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності належним чином законодавчо не врегульований.**

Довідково. *Форми та засоби передвиборної агітації, суть і склад матеріалів цієї агітації, порядок проведення передвиборної агітації, використання електронних (аудіовізуальних), друкованих та інших засобів масової інформації, а також обмеження щодо проведення передвиборної агітації регламентовані статтями 68–74 Закону України від 17.11.2011 № 4061 "Про вибори народних депутатів України" (із змінами та доповненнями).*

У Державному бюджеті України на 2016 рік бюджетні призначення на фінансування статутної діяльності політичних партій затверджені **як поточні видатки (видатки споживання)**. Інструкція щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затверджена наказом Міністерства фінансів

України від 12.03.2012 № 333³⁸, передбачає чітке розмежування **видатків бюджетних установ та одержувачів бюджетних коштів** за економічними характеристиками операцій, які здійснюються відповідно до функцій держави та місцевого самоврядування.

Водночас **політичні партії не є бюджетними установами**. Відповідно до статті 2 Закону України “Про політичні партії в Україні” та своїх статутів, політичні партії є зареєстрованими згідно із законом **добровільними об’єднаннями громадян** – прихильників певної загальнонаціональної програми суспільного розвитку, що мають своєю метою сприяння формуванню і вираженню політичної волі громадян, беруть участь у виборах та інших політичних заходах. Отже, **відповідно до Бюджетного кодексу України, політичні партії також не є одержувачами бюджетних коштів**.

Довідково. Згідно з пунктом 38 частини 1 статті 2 Бюджетного кодексу України, одержувач бюджетних коштів – суб’єкт господарювання, громадська чи інша організація, яка не має статусу бюджетної установи, уповноважена розпорядником бюджетних коштів на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою, та отримує на їх виконання кошти бюджету.

Разом з тим НАЗК повинно було забезпечити дотримання вимог статті 22 Бюджетного кодексу України, якою визначені повноваження головного розпорядника коштів щодо здійснення управління коштами державного бюджету, зокрема, розробити проект **порядку використання коштів державного бюджету за вказаною бюджетною програмою**, що доцільно в умовах законодавчої невизначеності заходів і напрямів, за якими політичні партії мають право використовувати кошти державного бюджету, отримані на фінансування їхньої статутної діяльності. Частиною 1 статті 17¹ Закону України “Про політичні партії в Україні” також передбачено **фінансування статутної діяльності політичної партії в порядку, передбаченому законодавством**.

Розроблення головними розпорядниками коштів державного бюджету проектів порядків використання коштів державного бюджету за бюджетними програмами, здійснення заходів за якими **потребує нормативно-правового визначення механізмів використання бюджетних коштів**, також передбачено вимогами частини 7 статті 20 Бюджетного кодексу України. При цьому встановлено, що за рішенням Кабінету Міністрів України порядки використання коштів державного бюджету затверджуються Кабінетом Міністрів України або головним розпорядником коштів державного бюджету за погодженням з Міністерством фінансів України. Однак розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.02.2016 № 118-р бюджетна програма “Фінансування статутної діяльності політичних партій” не була включена до Переліку бюджетних програм, порядки використання коштів державного бюджету за якими визначаються у 2016 році Кабінетом Міністрів України.

Проект порядку використання коштів за бюджетною програмою “Фінансування статутної діяльності політичних партій” **був розроблений НАЗК, але не пройшов погодження Міністерством фінансів України**³⁹,

---

³⁸ У редакції наказу Міністерства фінансів України від 21.06.2012 № 754 (із змінами та доповненнями).

³⁹ Лист Міністерства фінансів України від 05.08.2016 № 31-08010-05-10/22907.

оскільки окремі його положення, за висновками Мінфіну, не відповідали Бюджетному кодексу України та Закону України “Про політичні партії в Україні”. Крім того, порядок **не враховував і положення статутів окремих політичних партій**, зокрема, в частині відповідальності за нецільове використання одержаних бюджетних коштів та несвоєчасне і повне повернення до державного бюджету невикористаних протягом бюджетного року коштів. Після надання Міністерством фінансів зауважень проект цього порядку НАЗК не доопрацьовувався та повторно на погодження не подавався.

У результаті **напрями використання політичними партіями коштів державного бюджету за вищевказаною бюджетною програмою залишаються невизначеними**. Дії НАЗК у 2016 році обмежилися лише затвердженням розподілу коштів за вказаною бюджетною програмою, здійсненням їх перерахування на відповідні рахунки політичних партій, відкриті в установах банків України, та наданням політичним партіям роз’яснення про те, що, відповідно до річного розпису асигнувань Державного бюджету України на 2016 рік, видатки за бюджетною програмою “Фінансування статутної діяльності політичних партій” здійснюються за КЕКВ 2610 “Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)”, а тому, **згідно із затвердженою бюджетною класифікацією, можуть використовуватися лише на поточні видатки**.

Згідно з вимогами розділу II “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України від 08.10.2015 № 731 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання і протидії політичній корупції”, щорічне державне фінансування статутної діяльності політичних партій надається таким партіям у визначеному цим Законом порядку **за умови, зокрема, внесення змін до статутів, передбачених цим Законом**, у тому числі в частині визначення безпосередньо у статутах порядків здійснення політичними партіями витрат.

Водночас **НАЗК не врахувало стану виконання політичними партіями цих вимог під час затвердження розподілу коштів державного фінансування**. Чотири із п’яти політичних партій, які отримали у 2016 році кошти державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, **не визначили у своїх статутах порядки здійснення витрат**. Лише статутом політичної партії “Об’єднання “Самопоміч” певною мірою визначені напрями, за якими можуть використовуватися її майно та кошти: для забезпечення статутної діяльності партії; утримання штатного персоналу; надання матеріальної допомоги членам партії та на інші цілі, що не суперечать чинному законодавству України, статуту та іншим документами партії.

Недосконалою залишається також і фінансова звітність політичних партій. Рішенням НАЗК від 09.06.2016 № 3 затверджено форму Звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов’язання фінансового характеру, яка **не передбачає відокремленого обліку витрат політичної партії за рахунок коштів державного фінансування**. У зведеній таблиці Звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов’язання фінансового характеру політичні партії наводять інформацію за переліком, визначеним статтею 17 Закону України “Про політичні партії в Україні”, про витрати в

цілому за усіма видами надходжень (з державного бюджету, членські внески, добровільні внески і пожертвування), у тому числі **на витрати капітального характеру**, зокрема на капітальний ремонт і капітальні вкладення, придбання нерухомого майна, цінних паперів і нематеріальних активів.

При цьому у відповідних підрозділах Звіту стосовно використання коштів державного фінансування (розділ IV, пункт 1.5 “Відомості про здійснення платежів з рахунку для отримання коштів з державного бюджету, виділених на фінансування статутної діяльності політичної партії”) надається **несистематизований за видами, а лише у хронологічному порядку реєстр усіх операцій** за рахунок державного фінансування.

Законом України “Про політичні партії в Україні” на НАЗК покладено здійснення **аналізу звітів політичних партій** про майно, доходи, витрати і зобов’язання фінансового характеру з підготовкою і затвердженням висновків за результатами такого аналізу. Однак цей аналіз з боку НАЗК формальний, оскільки **не виявив у звітності політичних партій суттєвих недоліків та порушень**, а також наявність недостовірних даних.

Водночас аудитом встановлені **численні факти неповноти і недостовірності даних зведених таблиць звітів про майно, доходи, витрати і зобов’язання фінансового характеру усіх політичних партій, що отримали державне фінансування**: наведена в них інформація не підтверджується даними відповідних підрозділів звітів або їм суперечить.

Довідково. ВО “Батьківщина” у звіті за IV квартал 2016 року зазначила не вартість нерухомого майна, яке перебуває у партії в користуванні, а здійснену оплату за користування цим майном у сумі 4,9 млн грн (приміщення загальною площею 1921,8 кв. м), вказані у звіті окремо витрати на оплату оренди приміщень становили 6,1 млн гривень. Також як вартість автомобіля Mercedes-Benz S600 відображено у звіті сплачену за користування ним орендну плату в сумі 758,3 тис. гривень. За даними звіту за 2016 рік, Об’єднання “Самопоміч” має 19 обласних організацій, у яких працює лише 6 із 193 осіб загальної чисельності, а чисельність працівників 18 районних і 37 міських організацій не визначена. До того ж партія здійснила “інші не заборонені законом витрати” на суму 93,2 тис. грн, які жодним чином у звіті не деталізовані. Згідно із звітом за IV квартал 2016 року, партія “Народний фронт” не має у власності майна, нематеріальних цінностей, цінних паперів, але при цьому навела у додатках до звіту перелік нематеріальних активів, що перебувають у власності, на суму 138,4 тис. гривень.

Слід відзначити, що, згідно з вимогами статті 17⁷ Закону України “Про політичні партії в Україні”, подання політичною партією звіту про майно, доходи, витрати і зобов’язання фінансового характеру, оформленого з **грубим порушенням встановлених вимог**, або звіту, який містить **недостовірні відомості про майно політичної партії чи кошти або витрати політичної партії** в розмірі більше 20 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня відповідного календарного року (**27,6 тис. грн**), є підставою для **зупинення державного фінансування статутної діяльності**. Однак стосовно політичних партій, які отримували у 2016 році кошти державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності та допустили факти недостовірності даних, **НАЗК такого рішення не приймало**.

Під час аудиту на підставі даних звітів політичних партій про майно, доходи, витрати і зобов’язання фінансового характеру здійснено узагальнення

за основними напрямками платежів цих партій на суму **161858 тис. грн** за рахунок коштів, отриманих у 2016 році на фінансування їхньої статутної діяльності (додаток). За результатами узагальнення Рахунковою палатою встановлено факти використання окремими політичними партіями цих коштів **на придбання матеріальних цінностей на загальну суму 8512,6 тис. грн**, які за своїми ознаками не належать до видатків споживання згідно з бюджетною класифікацією.

Згідно з доданими до звітів первинними документами, у складі таких витрат, зокрема, було використано **3293,7 тис. грн** на закупівлю 300 ноутбуків Acer і 300 багатофункціональних пристроїв Canon. Кошти у сумі **3955,4 тис. грн** витрачені на закупівлю окремо у різних постачальників по 290 од. материнських плат Asus, центральних процесорів Intel Core, маніпуляторів “миша” та комп’ютерних клавіатур, комп’ютерних корпусів із вбудованими блоками живлення, модулів пам’яті та накопичувачів на жорстких магнітних дисках, а також послуг з діагностики комп’ютерного обладнання вказаної кількості, тобто фактично **на придбання персональних комп’ютерів шляхом поділу на комплектуючі з наступним їх збиранням.**

Таким чином, здійснення НАЗК ефективного державного контролю за цільовим та законним використанням політичними партіями коштів державного бюджету, отриманих на фінансування їхньої статутної діяльності, унеможлиблюється через існуючі прогалини в нормативно-правовій базі та відсутність затвердженого порядку використання бюджетних коштів за відповідною бюджетною програмою. Вимоги Закону України “Про політичні партії в Україні” в частині визначення порядків здійснення політичними партіями витрат безпосередньо у їх статутах не виконані. У результаті з одержаних у 2016 році на фінансування статутної діяльності коштів державного бюджету в сумі 167647,6 тис. грн політичні партії використали 8512,6 тис. грн на придбання матеріальних цінностей, які за своїми ознаками не належать до видатків споживання згідно з бюджетною класифікацією. Звіти політичних партій про майно, доходи, витрати та зобов’язання фінансового характеру недосконалі. Передбачених чинним законодавством санкцій у вигляді зупинення державного фінансування статутної діяльності політичних партій, які відобразили у звітах недостовірні відомості про майно політичної партії чи кошти або витрати, НАЗК не застосовувало.

ВИСНОВКИ

1. У 2016 році використання Національним агентством з питань запобігання корупції коштів державного бюджету за бюджетними програмами “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” та “Фінансування статутної діяльності політичних партій” здійснювалося в умовах тривалого процесу становлення та започаткування діяльності агентства, недосконалості чинного законодавства, яке регламентує порядок використання коштів державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій, відсутності затвердженого

Кабінетом Міністрів України порядку використання бюджетних коштів на вказані цілі, а також відхилень від визначеного законодавством порядку формування бюджетних призначень на утримання Національного агентства.

Зазначене, а також організаційні недоліки НАЗК негативно позначилися на повноті виконання агентством у 2016 році завдань і функцій, визначених чинним законодавством України та задекларованих у меті бюджетної програми “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції”, не сприяли здійсненню належного управління коштами державного бюджету, що виділялися за бюджетною програмою “Фінансування статутної діяльності політичних партій”, та дієвого контролю за законним і цільовим використанням цих коштів.

2. Недотримання з боку Міністерства фінансів України визначеного Бюджетним кодексом України порядку складання проекту Державного бюджету України на 2016 рік у частині видатків на керівництво та управління у сфері запобігання корупції та несвоєчасне виконання Кабінетом Міністрів України заходів із започаткування діяльності НАЗК, передбачених Державною програмою щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки, не сприяло належному плануванню видатків на забезпечення діяльності НАЗК, а отже – результативному та продуктивному використанню коштів державного бюджету, які виділялися у 2016 році на вказані цілі.

2.1. Бюджетний запит за бюджетною програмою “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” на 2016 рік НАЗК не складався, оскільки, як юридична особа агентство було зареєстровано у березні 2016 року. Тому всупереч вимогам статті 36 Бюджетного кодексу України Мінфін не здійснював аналізу цієї бюджетної програми на підставі поданих НАЗК даних на предмет її відповідності меті, пріоритетності та ефективності використання бюджетних коштів.

2.2. Всупереч вимогам Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, передбачені кошторисом показники видатків за окремими напрямками визначалися НАЗК за відсутності належних розрахунків та економічних обґрунтувань необхідності їх проведення. Це призвело до численних перерозподілів призначень і проведення не передбачених на етапі складання кошторису видатків.

2.3. Визначені паспортом бюджетної програми “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” результативні показники ефективності є недосконалими та не дають можливості оцінити результативність і продуктивність діяльності НАЗК. Ефективність використання коштів за цією бюджетною програмою характеризується лише показниками кількості опрацьованої кореспонденції, звернень, заяв, запитів на публічну інформацію, скарг громадян з розрахунку на одного працівника, а

також середньої вартості придбання однієї ліцензії програмного продукту. При цьому **показники, які б давали можливість оцінити результати основної діяльності НАЗК** із здійснення заходів щодо запобігання та виявлення корупції, проведення спеціальних перевірок, моніторингу способу життя декларантів, у паспорті бюджетної програми відсутні.

3. Повноваження щодо здійснення повних перевірок достовірності відомостей, зазначених у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, НАЗК у 2016 році не виконувалось. Порядок проведення контролю та повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, **був затверджений НАЗК із значним запізненням, через що перевірки декларацій суб'єктів декларування почали проводитися лише у 2017 році.** Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, **недоопрацьований і не підготовлений для роботи з базами даних інших державних органів з метою звіряння достовірності відомостей поданих декларацій.**

Спеціальних перевірок стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, що передбачають зайняття відповідального або особливо відповідального становища, в частині наявності відомостей про кандидата на посаду в Єдиному державному реєстрі осіб, що вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення НАЗК не здійснювало у зв'язку з тим, що ведення реєстру, дані якого є підставою для таких спеціальних перевірок, продовжувало здійснювати Міністерство юстиції України. **Використання реєстру в його існуючому стані у своїй роботі НАЗК визначило недоцільним, а створення в агентстві власної аналогічної інформаційно-аналітичної системи потребує виділення з державного бюджету близько 1,5 млн гривень.**

4. Структура апарату НАЗК не відповідає вимогам Закону України “Про державну службу”, а визначений цим Законом порядок призначення на посади керівника апарату НАЗК, його заступників та керівників структурних підрозділів Національного агентства не узгоджується з вимогами Закону України “Про державну службу”. Затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 гранична чисельність працівників апарату агентства **потребує приведення у відповідність із фактичним переліком посад у частині наявності в штаті агентства посад, на яких не розповсюджується дія Закону України “Про державну службу”.**

5. Неналежне виконання Мінфіном функції контролю на етапі погодження кошторису НАЗК, зволікання з початком діяльності агентства і неуккомплектованість його штату призвели до утворення значної економії фонду оплати праці та суттєвих диспропорцій в умовах оплати праці працівників агентства порівняно із запланованими. Затвердження у Державному бюджеті України на 2016 рік призначення на оплату праці було здійснено у розрахунку **на період роботи НАЗК протягом усього 2016 року, а затверджений НАЗК за погодженням з Мінфіном кошторис передбачав**

використання усієї суми річних призначень **протягом 8 місяців роботи НАЗК** з травня 2016 року. У результаті, якщо за розрахунками середньомісячна заробітна плата працівників апарату НАЗК на 2016 рік становила **25,5 тис. грн**, то фактична – **47,6 тис. грн (в 1,9 раза більше)**.

Середній розмір заробітної плати працівників апарату НАЗК коливався **від 10,3–10,5 тис. грн** у провідного інспектора до **79 тис. грн** у керівника апарату, а через відсутність нормативних обмежень розмір премії коливався залежно від посади працівника **від 25–200 відс. посадового окладу** в червні до **10–450 відс.** у грудні 2016 року. Середньомісячна заробітна плата Голови НАЗК у 2016 році становила **143,6 тис. грн**, заступника Голови – **122,9 тис. грн**, членів НАЗК – **104,5 і 108,2 тис. гривень**. Середньомісячна премія Голови НАЗК становила **49,3 тис. грн**, заступника Голови – **42,1 тис. грн**, членів НАЗК – **39,1 і 38,2 тис. гривень**.

6. У 2016 році НАЗК забезпечило ведення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування відповідно до Закону України “Про запобігання корупції”, а також облік, оприлюднення поданих декларацій та відкритий цілодобовий доступ до реєстру.

Водночас у промислову експлуатацію НАЗК впровадило **недопрацьовану систему електронного декларування в Україні**, зокрема в частині занижених ще на етапі створення системи показників її продуктивності та інтегрування із зовнішніми реєстрами інших державних органів. Це потребувало додаткових витрат на її коригування та усунення помилок на суму **209,7 тис. грн**, а також створило проблеми з функціонуванням електронної системи на початкових етапах. Програмне забезпечення реєстру, технічна та інша документація на систему передані ДП “Українські спеціальні системи” як адміністратору реєстру, а **НАЗК фактично самоусунулося від процесу подальшого супроводження реєстру та контролю за станом його роботи і коригування**. Відсутність процедур контролю за станом використання обладнання і програмного забезпечення реєстру, а також формальна робота служби захисту інформації НАЗК ставить під загрозу забезпечення конфіденційності, цілісності, доступності та спостережності конфіденційної інформації, внесеної у систему державного реєстру.

Такі обставини негативно позначилися на здійсненні НАЗК повних перевірок відомостей, зазначених в електронних деклараціях. Із 1265,6 тис. внесених станом на 15.08.2017 до Єдиного державного реєстру декларацій НАЗК завершено перевірку лише **39 (0,003 відс. розпочатих 313 перевірок)**. До правоохоронних органів передані матеріали лише за чотирма із завершених перевірок.

7. Невизначеність у чинному законодавстві конкретних цілей, на які можуть спрямовуватися кошти державного бюджету, що виділяються на державне фінансування статутної діяльності політичних партій в Україні, а також відсутність затвердженого відповідно до статті 20 Бюджетного кодексу України порядку використання коштів за бюджетною програмою “Фінансування статутної діяльності політичних партій” унеможливили

здійснення НАЗК ефективного контролю за законним і цільовим використанням політичними партіями коштів державного бюджету, як це передбачено вимогами статті 18 Закону України “Про політичні партії в Україні”. Вимоги Закону України “Про політичні партії в Україні” в частині визначення порядків здійснення політичними партіями витрат безпосередньо у їх статутах також не виконані.

У результаті з одержаних у 2016 році на фінансування статутної діяльності коштів державного бюджету в сумі **167647,6 тис. грн** політичні партії використали **8512,6 тис. грн** на придбання матеріальних цінностей, які за своїми ознаками не належать до видатків споживання згідно з бюджетною класифікацією.

Звіти політичних партій про майно, доходи, витрати та зобов'язання фінансового характеру є недосконалими. НАЗК не застосувало передбачених чинним законодавством санкцій у вигляді зупинення державного фінансування статутної діяльності політичних партій, які відобразили у звітах недостовірні відомості про майно політичної партії чи кошти або витрати.

8. Порядок організації в НАЗК внутрішнього контролю потребує удосконалення в частині приведення організаційної структури апарату агентства у відповідність із вимогами чинного законодавства, посилення виробничої та виконавської дисципліни, а також контролю під час здійснення господарських операцій. Врахуванню рекомендацій за результатами внутрішнього аудиту у 2016 році НАЗК приділяло недостатньо уваги.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Поінформувати Верховну Раду України про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Національним агентством з питань запобігання корупції і рекомендувати врахувати їх під час удосконалення законодавства, яке врегульовує питання державного фінансування статутної діяльності політичних партій в Україні.

2. Відомості у формі рішення Рахункової палати про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Національним агентством з питань запобігання корупції направити Кабінету Міністрів України, рекомендувавши вжити заходів щодо:

– вирішення на підставі аналізу наявних проблем питання подальшого функціонування інформаційно-телекомунікаційної системи “Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування”;

– внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.2014 № 85 у частині приведення граничної чисельності працівників апарату НАЗК у відповідність із вимогами Закону України “Про державну службу”;

– прийняття рішення щодо затвердження порядку використання коштів державного бюджету за бюджетною програмою “Фінансування статутної діяльності політичних партій”.

3. Направити Національному агентству з питань запобігання корупції рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту ефективності

використання коштів державного бюджету Національним агентством з питань запобігання корупції для вжиття заходів щодо усунення виявлених недоліків з пропозицією вжити заходів щодо:

- належного планування діяльності НАЗК та неухильного виконання визначених планами діяльності заходів;

- дотримання встановленого порядку планування, складання та виконання кошторису видатків на забезпечення діяльності Національного агентства;

- удосконалення визначених паспортом бюджетної програми “Керівництво та управління у сфері запобігання корупції” результативних показників, що характеризують її виконання;

- закріплення у положеннях про відповідні структурні підрозділи (відділи) департаменту фінансового контролю та моніторингу способу життя апарату НАЗК виконання покладених на цей департамент функцій щодо здійснення спеціальної перевірки у частині достовірності відомостей, зазначених у декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

- переукладання договору з ДП “Українські спеціальні системи” про адміністрування системи електронного декларування в Україні з метою передбачення процедур контролю з боку НАЗК за подальшим супроводженням реєстру та його коригуванням;

- здійснення комплексу заходів з розроблення якісних критеріїв для прийняття послуг адміністрування інформаційно-телекомунікаційної системи реєстру, які надає ДП “Українські спеціальні системи”;

- удосконалення роботи служби захисту інформації НАЗК;

- виправлення існуючих помилок і зауважень щодо реєстру, маючи впевненість, що внесені до програмного забезпечення зміни не призведуть до створення проблем безперебійного функціонування реєстру і його системи захисту;

- планування та реалізації комплексу організаційно-технічних заходів щодо інформаційно-телекомунікаційної системи реєстру на випадок виникнення надзвичайних подій;

- розроблення та подання Кабінету Міністрів України на затвердження проекту порядку використання коштів державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій в Україні;

- розроблення проекту змін до Закону України “Про політичні партії в Україні” в частині встановлення напрямів, за якими політичні партії можуть або не можуть використовувати кошти державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, а також удосконалення затвердженої рішенням НАЗК від 09.06.2016 № 3 форми Звіту політичної партії про майно, доходи, витрати і зобов’язання фінансового характеру з метою відокремлення звітності про використання коштів державного бюджету на фінансування статутної діяльності;

- підвищення результативності контролю за достовірністю та повнотою даних звітів політичних партій про використання коштів отриманого

державного фінансування;

– підвищення ефективності внутрішнього контролю та повноти врахування висновків і рекомендацій, наданих за результатами внутрішнього аудиту.

Т. в. п. Голови Рахункової палати

О. С. Яременко

**Зведені дані про використання політичними партіями у 2016 році коштів
отриманого фінансування статутної діяльності за напрямками**

Напрями видатків	Обсяг витрат, тис. грн	Частка у заг. обсязі, відс.
Заробітна плата працівників партій та їх місцевих організацій	19403,6	12,0
Податки та збори (на доходи фізичних осіб, ЄСВ, військовий збір, інші державні збори)	4766,8	2,9
Оренда приміщень та майна	6584,5	4,1
Відшкодування комунальних та експлуатаційних послуг	268,1	0,2
Придбання обладнання, оргтехніки та приладдя	5246,7	3,2
Придбання комплектуючих до комп'ютерної техніки	2424,0	1,5
Придбання офісних та інших меблів	1006,2	0,6
Придбання канцтоварів, паперу, приладдя, бланків, бейджів, перепусток, папок, блокнотів, календарів	8521,4	5,3
Придбання господарських та інших матеріалів, електротоварів	366,4	0,2
Придбання малоцінного інвентарю, меблів, обладнання, інших матеріальних цінностей	3104,9	1,9
Придбання програмного забезпечення, ліцензій, послуг з обслуговування програмного забезпечення, аксесуарів до комп'ютерної техніки	3714,4	2,3
Транспортні послуги, пальне, ремонт автомобілів, техніки та обладнання, страхування автомобілів	2728,4	1,7
Обслуговування оргтехніки, придбання та відновлення картриджів	135,3	0,1
Відрядження, авіаквитки та авіап перевезення	85,1	–
Послуги зв'язку, Інтернет та доступу до соціальних мереж	322,0	0,2
Навчання персоналу, статистичні дослідження	1940,9	1,2
Консультаційні та інформаційні послуги	1194,0	0,7
Оплата вартості проведення зовнішнього фінансового аудиту	520,0	0,3
Інші поточні видатки (хімчистка, обслуговування кондиціонерів, пересилання поштових відправлень, доставка газет, послуги банку)	670,3	0,4
Публікації у ЗМІ, розміщення рекламних сюжетів і відеоматеріалів, видання партійних газет	73323,8	45,3
Виготовлення поліграфічної та відеопродукції	6303,5	3,9
Закупівля прапорів, партійної символіки, сувенірів, брендової продукції	9255,9	5,7
Виготовлення одягу з логотипом, наліпок, закупівля наметів	3938,1	2,4
Проведення соціологічних досліджень	3010,2	1,9
Просвітницька діяльність, конференції та суспільні заходи	3023,5	1,9
Разом	161858,0	100,0